

СВОБОДА

FOUNDED 1883

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post-Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ювілейний публіцист

Наукове Товариство ім. Шевченка відзначає в цьому році своє славне сторіччя і з цієї нагоди Управа його Головної Ради проголосила збірку Ювілейного Фонду з метою зібрати чверть мільйона доларів на продовження запланованої на найближче десятиліття наукової й видавничої діяльності цієї великозаслуженої установи.

Науковому Товариству ім. Шевченка з нагоди його 100-річчя присвячена поважна частина щорічного календаря УНС і „Свободи“, в якій уже появлялись, друкувались сьогодні та цілком певно ще будуть надруковані інші матеріали й коментарі. На цьому місці ми бажали б звернути увагу тільки на одну справу, зв'язану із 100-літнім ювілеєм НТШ: згадане вже проголошене зібрання на Ювілейний Фонд.

Саме НТШ, його крайові Управи та Головна Рада правильно запланували відзначити ювілей цієї установи новими науковими працями й досягненнями. Громада ж із свого боку виконає свою повинність і відзначити цей ювілей найбільш тривало, якщо вона своїми пожертвами допоможе Управі й Головній Раді ці їхні плани й задуми здійснити.

Столітній ювілей НТШ відзначаємо в році наступу Москви та її прислужників у Києві на українство, зокрема на українську науку, культуру та її творців. Між зарештованими й судженими, між запроторованими до психіатричних закладів та в'язниць і на каторжній роботі в першу чергу українські інтелектуали. Сьогодні бо, в добі кон'юнктуального „співіснування“ в світі та бажання миру зі страху перед зброєю масового знищення, немає для союветських народобівців нічого страшнішого, як прояви вільної думки і вільної науки. Це й було причиною того, що одним із перших драконівських постанов окупаційного союветського режиму у Львові була ліквідація НТШ.

Наша громада цілком певно здала собі з цього справу. Її могутньою відповіддю на цей похід ворога проти української духовності був справжній здиґ жертвенності на встановлення Центру Українських Студій в Гарварді. Цього року, у 100-ліття найстаршого і найбільшого виразника вільної української науки, Наукового Товариства ім. Шевченка, ми повинні виявити таку ж жертвенність на Ювілейний Фонд НТШ, і наші пожертви на його Ювілейний Фонд будуть найбільш промовистим і найбільш переконливим нашим публіцистом в користь вільної української науки, проти її гноблення і нищення окупантом, в користь волі і незалежності українського народу.

Мавши це на увазі та у відповідь на надрукований в цьому числі заклик Управи Головної Ради НТШ, Український Народний Союз і „Свобода“ з сьогоднішнім днем включаються в кампанію збору Ювілейного Фонду НТШ, гаряче закликаючи своїх членів і читачів до масової й активної участі у цій збірковій акції.

Доложимо всіх сил і зусиль, зокрема нехай кожний з нас складе свою цеглу пожертви у цьому великому ювілейному публіцисті.

Черговий акт української трагедії

За кордони СССР дісталася відста про те, що у Львові на початку лютого місцевий суд засудив відомого діяча і публіциста Вячеслава Чорновола, автора збірки „Лице з розумом“, на сім років таборів суворого режиму та п'ять років заслання, тобто разом на 12 років позбавлення свободи. Судили Вячеслава Чорновола вже за „традиційним“ обвинуваченням у „протирадянській агітації та пропаганді“, відкликаючися до зловісної статті 62 Кримського Кодексу УССР.

Для Вячеслава Чорновола ані цей суд, ні присуд, ні обвинувачення не були несподіванкою. Не вперше вже йому доводилося ставати перед союветським судом і обороняти на ньому законне право українського народу на вільне і незалежне життя, хай навіть у рамках визначених конституцією УССР члн СССР. Вироком суду Чорновола „живе поховано“ за дромами союветських контрбавців. З рядів оборонців основних прав людини і народів цим присудом виведено ще одного борця в налі, що в такій собіє вдається зламати спротив українського народу і приволодити його до безумовного послуху окупаційному союветсько-російському режимові.

Якраз на початку березня в УССР відзначувало 50-річчя т. зв. Верховного Суду УССР, який, як про це розповідається союветською україномовною пресою, ніби має стояти „на варті законності“. З цієї нагоди працівникам Верховного Суду вручено „почесні грамоти“ та інші нагороди, а у привітальних заявах багато дечого сказано на тему „зміцнення соціалістичної законності“. Все це відзначувалося відбувалося в атмосфері терору і плямового та систематичного порушення прав людини в СССР і основ будь-якої законності, на сторожі якої мав би стояти в першу чергу цей Верховний Суд.

Цей відзначування 50-річчя діяльності „сторожа законності“ УССР відбувся якраз в час розгону зовітського поліційного терору і повного беззав'язя, яке Верховний суд УССР з наказу Москви прикривав і санкціонував. Засуд Вячеслава Чорновола розкривав справжнє обличчя союветського судочинства і союветських судів, які є служниками зброї союветської протинародної, народодобивчої системи.

В СССР створено „Комітет сприяння всесвітньому Конгресові Миролубних Сил“

Москва. — На осінь 1973 року в Москві заплановано т. зв. Всесвітній конгрес миролубних сил, скликання якого спонсорує Всесвітня Рада Миру. 7 березня в Москві відбулася „нарада представників профспілкових, молодіжних, жіночих, кооперативних, науково-технічних організацій, творчих спілок і Парламентської групи СРСР“, на якій оформлювалося „Радянський комітет сприяння всесвітньому конгресові миролубних сил“. Цей Комітет очолює М. В. Зиня-

Пантелеймон Ковалів

СТОЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ НТШ

Цього року українська громадськість відзначає столітній ювілей НТШ, Наукового Товариства ім. Шевченка. П'ята дата золотими літерами вписана в історію української науки, в історію НТШ. Силою історичних обставин наша наука мала своїм першим вождем НТШ в Галичині, щоб передати потім багатий досвід на Східню Україну, яка стогнала під указами царських міністрів.

Спочатку НТШ існувало не як Наукове Товариство, а як — Літературне. Тільки згодом воно було зреформоване в Наукове Товариство, прибравши собі патронатом Тараса Шевченка. І від того часу почав існувати науковий орган „Записки Наукового Товариства ім. Шевченка“. Як установа НТШ почало організовувати різні Секції, Комісії, Архіви, які випускали окремі збірники наукових праць.

Так, праця природознавців НТШ прислужилася до розвитку наукової мови і вироблення термінології завдяки працям: Ів. Верхратського, Дм. Левашова, М. Мельника, Ів. Пулюя, Ів. Раковського та ін. В Природничо-Математичній Секції В. Левашова виробив термінологію фізиків.

НТШ віддало багато уваги вивченню української мови. Над цим питанням працювала спеціальна Комісія української мови. Це Ол. Барвінський, перший голова НТШ, у своєму справозданні сказав: „Товариство ім. Шевченка стало огнищем з під курної стріхи рідного слова, котре об'явило свою живучість в белетристичних творах новітніх українських письменників, перекладах св. Письма та в перекладах поетичних творів світових геніїв. Наспіла тепер пора підняти нашу мову до наукової поваги, перепровести її через строгу науку і на високостях науки встановити наше національне ім'я“ (Записки НТШ, II, 177).

З постановами НТШ почалась боротьба між двома течіями: „москвофільською“ і „народофільською“. Представники першої — „москвофіли“ заперечували самостійне існування українського народу та його мови, орієнтувались на російський царизм і російську культуру. Представники другої — „народофільці“ орієнтувались на народну українську мову. Вся наукова праця провадилася на основі народної мови. Така була роль „народовців“, з яких вишлись: Іван Франко, Василь Стефаник, Ольга Кобилянська та ін.

Велику роль в організації наукової праці відіграв М. Грушевський, голова НТШ. Після від'їзду його на Україну наукова праця в НТШ не переривалась. Незабаром було організовано Термінологічну комісію в рамках Природничої Секції та інші комісії, як: Комісія української мови, Комісія української літератури, Комісія нової історії України та ін.

НТШ друкувало наукові й белетристичні твори Ів. Франка, П. Житецького, Ів. Верхратського, А. Кримського, В. Гнатюка та ін. Тут друкувалися твори М. Грушевського, С. Єфремова, Лесі Українки, М. Коцюбинського, В. Стефаника.

Навколо НТШ розвивалася українська наука, українська культура мавши в своїй основі живу народну мову, якою писав свої твори Ів. Франко, закликаючи письменників та інтелектуальну Галичину орієнтуватися на мову наддніпрянських письменників — Тараса Шевченка, Лесі Українки, М. Коцюбинського та ін. Цієї ідеї тримався НТШ-а тепер, за межами України, стоячи міцно на соборницьких основах розбудови одної української літературної мови Соборної України.

Тому з такою повагою прийняли ці домагання в Галичині й наддніпрянська інтелектуальна та представницька наука, застосовуючи їх у себе, де це було потрібно.

Діяльність НТШ стала неперервним чинником. Недарма НТШ назвали другою Академією Наук. Цю роль воно виконує й тут, на еміграції, де скупчені видатні наукові сили, переважно члени НТШ. Тут видаються „Записки“ й окремі наукові праці з різних галузей знання та наукових серій. А завершеним цієї праці з Енциклопедії Українознавства.

Століття наукової й культурної праці НТШ — це величезне досягнення, яке ввійшло в історію світової науки. Про це свідчить хоч би факт, що членами НТШ є численні вчені світу, і серед них учні світової слави. Цим засвідчено перед усім світом, яку роль відіграло НТШ в історії української науки та української культури взагалі.

Столітній ювілей НТШ — це підсумки всього того, що зробило НТШ за сто років безпастанної й важкої праці. Це — досягнення й дорожніказ, за яким має йти далі у розбудові української науки й культури молодша генерація праці на науковому й культурному полі. Це — неперервний доказ тих величезних спроможностей, що їх мала українська нація, ставши на шлях світової науки й культури, як рівний член серед інших націй.

КРИТЕРІЙ ВАРТОСТІ ТВОРУ

Київ. — Інформуючи про присудження літературної премії імені Лесі Українки 1973 року письменнику І. А. Вагмута за повісті „Наш загін“, „Смерть фашиста“, „Щасливий день суворовця Криничного“, „Голубе плесо“ та оповідання „Шматок пирога“, газета „Культура і життя“ пише, що ці твори були відзначені тому, що виховують підрастаюче покоління в душі високими комуністичними ідеалами та через це являються „глибким внеском у скарбницю української радянської художньої літератури“. Йдеться тут про літературну премію за кращі твори для дітей, яка була встановлена ЦК КП України та Ради міністрів УССР на честь 100-річчя з дня народження Лесі Українки.

Матвій Станів

ЯК МОСКВА НИЩИЛА НТШ

З приводу ювілею сторіччя НТШ (1873-1973)

Перший союветський наступ на НТШ

Звичайно, коли згадують про спробу союветської влади засвоє ліквідувати Наукове Товариство ім. Шевченка, то мають на увазі насильне розв'язання НТШ в січні 1940 року. Проте, це був уже останній наступ з метою знищити не лише саму установу, але також її членство, як носія ідеї бази її діяльності: праця в усіх ділянках науки при повній незалежності від будь-якого чужого втручання і на тиску для досягнення правди України проти ворожих перекручень і фальшувань.

Перший такий напад на членство НТШ з метою знищити цю ідею базу незалежності української науки був проведений Москвою вже при кінці 1920-их років, а закінчений був у 1934 році. Це була прогресивна ліквідація Української Академії Наук у Києві (в початках 1920-их років переіменована на Всеукраїнську Академію Наук, ВУАН). При нагоді ювілею сторіччя НТШ варто наші національні спільноті на еміграції ближче зазнайомитись з цим московським злочинним проти української незалежної науки.

Наукова установа це в першу чергу об'єднання науковців для спільних студій і оповіщення їх вислідів. Хто бажав руйнувати якусь наукову установу, той не лише розбивав організаційну форму цієї науки, але також руйнує і нищить морально і фізично цих науковців. Такою методикою Москва переловила свій наступ на НТШ перший раз.

НТШ було від часу самого заснування соборною організацією. В ньому були засновниками і дії діяли наші науковці і культурні творці як із західних земель України, що були до 1918 року під австро-угорською владою, так і з східних земель, що були під утиском царської московської окупації. Отож, у Києві, Полтаві, Харкові і інших більших осередках Східньої України жили й діяли дійсні члени НТШ, і то найвідоміші з них: Володимир Антонович, Олександр Кониський, Микола Лисенко, Юхим Січинський, Яків Шулгин, Олександр Черняк, Олександр Грушевський, Дмитро Яворницький, Дмитро Багалій, Микола Василенко, Орест Левицький, Олександр Лотоцький, Олександр Новицький, Федір Шербица, Сергій Єфремов, Федір Савченко, Євген Тимченко, Ігнат Житецький і багато інших. З цих дійсних членів НТШ в Придніпрянській Україні зорганізував Михайло Грушевський у Києві після першої революції (в 1911) Українське Наукове Товариство, яке дало тісно співпрацювало з НТШ у Львові. Коли Українська Центральна Рада при кінці 1917 року рішала заснувати Українську Академію в Києві, то вона поставила, щоб основою цієї Академії стали дійсні

члени НТШ, об'єднані в згаданій Українській Науковій Товаристві в Києві. Коли перша московська союветська влада не дала змоги закінчити організацію цієї Академії, то Гетьман Павло Скоропадський підписав закон про її заснування в листопаді 1918 р. До цієї академії запрошено також членів НТШ, а дійсний член НТШ Агатангел Кримський був обраний її „неодмінним секретарем“.

У перших роках московсько-союветської окупації влада мала багато інших клопотів, як організація академічної науки і університетів. Покинула вона залишила в формальній спокою Українську Академію Наук і не бралася її опановувати зсередини. Але це було для влади „чуже тіло“ в союветській системі. Союзником і партією тоді мали плян звести до близького зера стан УАН „мирним засобами“ ліквідації: 1) не приділяючи членам УАН відповідної пайки харчів (тоді харчі підлягали системі приділу); 2) не приділяючи для УАН паперу на друк її праць; 3) навіть у випадку, якби Академія десь принадовго дістала папір, то її не давали змоги друкувати, бо друкарні були у д е ржавлені. Влада була переконана, що академіки розб'ються, і будуть з ними спокій. Коли вчені витривали на науковим фронті, то прийшов перший великий голод в Україні, що постав не лише з посухи, але й внаслідок безоглядних союветських реквизицій у селян навіть посівного збіжжя. В роках 1921-22 члени УАН перебували на півголодній пайці. Проте, Грушевський, що тоді перебував у Відні, зорганізував велику збірку пожертв для рятівання наших науковців, зокрема серед еміграції в ЗСА і Канаді. Це врятувало УАН.

Після того Москва потребувала „віддыху“ („передиху“). Ленін наказав передати Нову Економічну Політику (НЕП), щоб при допомозі закордонного капіталу відбудувати зруйновані першими комуністичними експериментами ціле господарство. З огляду на масові повстання в 1921 році в усій Україні Москва часово рішила — „надути хаклів“ і почала формально „українізувати“ свою окупаційну адміністрацію бюрократією, тобто вчити московських урядовців трохи ламати українську мову в стосунках з українським селом. Це дало змогу також членам УАН дістати деякий віддых і можливість праці. Цей курс політики в Україні це змінився тоді, коли після смерті Леніна (в 1924 р.) настав в центрі диктаторської партії боротьба за керівництво між різними партійними лідерами. Секретар партії Сталін тоді рішив сперитися також на комуністів українців, що в листопаді 1920 року після перемоги Москви над УНР вийшли з лівого крила українських союветів (Закінчення на стор. 8-й)

Лука Луць

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Любов Колесня, Павлив Тріюмф. Нью Йорк, 1971, ст. 204. Обгортка: Петро Холодний.

Читач — Про кого пишеш?

Рецензент — Про книжку Любові Колесня „Павлив Тріюмф“.

Ч.: — Про неї вже була рецензія в „Свободі“ (ч. 210, 1971).

Р.: — Знаю. Може згадаємо і про неї та ще про деяких. Мені подобається активність цієї письменниці. Вона почала літературно працювати ще в Німеччині перед 1949 роком. На свою першу книжку „Самотність“ (Нью Йорк, 1966) дістала численні дуже похвальні оцінки, як це видно з „сороки“ на обкладинці друку книжки її творів. Та всі ці оцінки дуже загальні, з них важко пізнати письменницю.

Ч.: — На це треба читати її твори!

Р.: — І то читати докладно й уважно, „бо це майже поезія в прозі“, як твердив один рецензент першої книжки Л. Колесня.

Ч.: — Л. Полтава писав у згаданій рецензії в „Свободі“, що с „дві Любові Колесня: одна має природний хист, а друга — навчана, літературна“. Колесня замагається проти Колесня: літературна проти природної, своєрідна — проти штампованої!

Р.: — Тягнеш мене за язик. Л. Полтава називав „найбільш оригінальним“ оповідання „А я й не знала“, і додас: „Та, що її мали вихрести — непомітно втекла з чоловіком Марти, яка прибула врятувати Надію від чоловіка“. Л. Полтава називав Надію „сучасною людиною“, яка зробила „явно вступереч письменниці Л. Колесня“.

Не можемо знати, чому рецензент побачив аж дві Колесня, коли він кілька рядків нижче пише, що письменниця „не накидає мотушки на пліч (героїні — Л. Л.) і не тягне їх до крапшого“.

А ще далі твердить, що „обидві Любові Колесня хотіли б героїв бачити крапшими, та не можуть зв'язувати їх рук“.

Л. Полтава вважає, що „найбільш надуманим твором письменниці є „Поляни проходила мати“, якого героєм є син мільйонера, що письменниця змінює двічі, як рукавички, хоч був уже одружений з Агасєю. На думку Полтави, гульвіса Лілі, чоловік Агасії — це не тип, а випадок „одного мільйона“, а література „мас знайомити нас не з окремими випадками, а з типовими випадками і людьми“ — типами. Гадаємо, що авторка належно приготувала читача до того, щоб він повірив Лілі, який покидає план в'їзду до Лондону з новою любов'ю Аноєю, коли побачив пасивну молоду матір, що тішилася немовляти у волюнку.

Та, пишучи про книжку Л. Колесня, хочемо звернути увагу на щось важливіше від того, як хто розу-

провакація, щоб годувати тих, що змирили з голоду.

— І все таки фашисти безкарно стріляли і вшали тих самих твоїх голодних громадян... Добре рятували, що й казати!

— До цього я не прикладаю своїх рук, даю тобі слово честі! А що не в моїх силах було стримати німців, це не моя провина. Мої впливи були дуже обмежені. І, все ж таки, дещо мені пощастило зробити, дещо я врятував.

Микола говорив гаряче, переконливо. Висловившись, він відразу заспокоївся і, закуривши нову цигарку, продовжував:

— Ось, коли почався німецький відступ, переді мною встала дилема: відступати з ними або переходити на них легальне становище. Я вибрав без остання, але не зміг зв'язатися з українським підпіллям і вирішив відступати з ними. Твоя мати не хотіла йти за мною. Вона не хотіла кидати хати, вона боялася за тебе, хоча тисячі матерів викидали з дітьми, значно молодшими ніж була ти.

— Ти гадаєш, мені було легко покинути вас? Але поперед було надія, що все це зміниться і ми стрінемося знову, а позаду була лише смерть, непотрібна, страшна смерть.

— Несподівано тепла, хвиля ніжності знову огорнула батьківське серце, він, узяв доччину руку і, ляснувши кожен її палець, попросив: — Розкажи мені про тебе, про вчування.

— Лариса стримано дихнула.

— Вчування твоє здорове, прекрасно вчується, дуже здібна дівчинка. Її всім рокам недавно минуло. Її прийняли в лоні. Сильно радість було, коли зв'язали на її ший червоний краватку!

— А по-українськи вона говорить?

— Поки була жива мама, вона з нею говорила і навіть навчала. А дочку читати й писати по-українськи! Мені цим займатися ніколи, я багато працюю, а мати мого покійного чоловіка, яка живе з нами, російка.

Обличчя Миколи знову спокійнуло.

(Закінчення буде)

Аліта Косовська

ДОЧКА

Увечері зібрався гості. У Миколи було багато друзів, і кожному хотілося побачити його дочку, що прибула „звідтам“. Але Лариса не викликала до себе симпатії, гримасила згрідливі і гості уривалися зазвятих антикомуністів, які не здержувалися від критики союветської системи. Старий петлюрівський старшина, згаданий молодістю, спробував був похвалитися до вродливої гості, але скоро відійшов від неї з розгубленим виразом обличчя. Інженер Чорненко, співробітник Миколи, сидів під час вечери поруч з Ларисою, спробував був розважити її якимось анекдотом про Брежньєва, але Лариса коротко його обізвала: „Прощу в мой присутності таких речей не розповідати“.

Вечір явно не вдался, і гості скоро розійшлися. По-сумийлий батько мовчки збирав зі столу посуд. Лариса, з цигаркою в устах, сиділа в кутку канапи, пускаячи кілька диму під стелю і уважно стежачи за тим, як вони повільно розпливалися в повітрі.

Мовчання мучило Миколу, а про що говорити з дочкою він не знав. Почуття відчуженості не зникло і тоді, коли він, переживши пошуд і сховавши його до шафи, підісав до дочки на канапу і теж запалив цигарку. Деякий час курили мовчки. Нарешті, Микола запитав:

— З чого померла мати?

— Пісткнула плутику.

— Мучилася, дуже? — з болем в серці запитав батько.

— Так, і до останнього відхилю дорікала тобі за втечу.

Микола глянув на неї з прикрим здивуванням і подумав: „А вона жорстока“.

— Чого ж ти хотіла, щоб мені кинуло плутику в потилицю в підвалі НКВД?

— Ну, вже й кинуло! С багато злочинців страшились за інженера Криничного. Є справжні вороги нашого народу.

— А я, значить, ворог, але не справжній, — криво усміхнувся Микола. — Але ти, Лариско, не плутай народу з владою. Це — велика різниця, а в Одесі навіть дві, — спробував він пожартувати, але жарт не вдался.

Лариса струсила попіл з цигарки в попілничку.

— Не говорю на про те, бо, боюся, що тут ми не знайдемо спільної мови.

— Ні, я не хочу нічого замовчувати. Будемо відверто, як і належить батькові до дорослої дочкою. Твоя мати хотіла, щоб я залишився під союветами після того, як я замінив очолював місті українську адміністрацію. Не знаю, чи вона

казала тобі, що на мене чекала б? Вона, начебто, любила мене. І я вас обох люблю безмежно, але жертви безглуздо, в підвалі, брр... Неже можна було прикріпити на це коханого чоловіка?!

— А я тобі кажу, що цього не трапилося б! — самопевно заперечила Лариса.

— Ти кажеш! Що ти можеш знати, тобі тоді було п'ять років!

— Можливо, — вела далі дочка, — що тобі довелося відійти деякий час. Але кожному провину треба споготувати...

Микола схопився з місця, наче його вперічили батогами.

— Провину?!! Яку провину?!! Перед ким? Перед своїм народом я чистий, як сніг! Ніхто мені не може закрити, що я задля власної користі взяв на себе управління українським містом. Треба було чесних людей, патріотів, не союветських „патріотів“, а справжніх, українських, щоб не залишили населення цілковито на волю окупанта, щоб у міру змоги запобігти розправам

і провокаціям, щоб годувати тих, що змирили з голоду.

— І все таки фашисти безкарно стріляли і вшали тих самих твоїх голодних громадян... Добре рятували, що й казати!

— До цього я не прикладаю своїх рук, даю тобі слово честі! А що не в моїх силах було стримати німців, це не моя провина. Мої впливи були дуже обмежені. І, все ж таки, дещо мені пощастило зробити, дещо я врятував.

ВІСТІ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА В ЗАД

Організаційна сесія НТШ

У зв'язку із відзначенням століття Наукового Товариства ім. Шевченка виникла потреба реформувати українську громаду про організаційну схему Товариства. По великому історичному показалося, що з уваги на різноманітні правові вимоги в поодинокі країнах поселення та велике розпорощення членів по всій діаспорі, статут цей вимагав пристосування до умов даної країни. Тому кореспондентським шляхом (1 березня 1954 — 15 січня 1955) рішено прийняти як договірний факт створення чотирьох Відділів Товариства, а саме в ЗСА (Нью-Йорк — тепер, голова проф. д-р Матвій Стахів), в Європі (Сарсель — тепер, голова проф. д-р Володимир Кубійович), в Канаді (Торонто — головою був сл. проф. д-р Савен Вертирох) і в Австралії (Сідней — Норт Валлія, тепер, голова д-р Теодосій Ляхович), які то Відділи означено в скороченні АНТШ, ЄНТШ, КНТШ і НТША. З юридичної точки зору ця Товариства є окремими легальними автономними одиницями, статута яких є пристосовані до правових вимог даної країни.

Для репрезентативності названі та для координації наукової праці, створено на місці давнішого Головного Відділу НТШ — Головну Раду Наукових Товариств ім. Шевченка, з місцем осідку Генерального Секретаріату. Голову Рад НТШ складають з уряду кожної країни головні поодинокі НТШ, директори Секцій та делеговані Загальними Зборами представники окремих НТШ, а саме 2 від АНТШ, по одному від ЄНТШ, КНТШ і НТША, а також члени Президії Головної Ради, якщо вони є обрані з-поміж дійсних членів з-поміж вищих посадових осіб. На чолі Головної Ради НТШ стоїть вибраний нею Президент і Генеральний Секретар. Президентом в останній каденції був недовго померлий сл. проф. д-р С. Вертирох, генеральний секретаріат — в руках проф. д-ра В. Стецюка. На чолі крайових Відділів НТШ стоїть Управління, що їх обирають Загальні Збори. Однак за наукову працю відповідають дирекції наукових Секцій, які працюють міждисциплінарно і об'єднують дійсних членів, членів-кореспондентів і звичайних членів з цілої діаспори, що є професіоналістами даної, чітко окресленої наукової діяльності, незалежно до якого крайового НТШ вони належать. Під теперішню пору діє 5 Секцій: 1. Історично-Філософська (48 дійсних членів, з того 43 українці і 9 членів-кореспондентів — директором є проф. д-р В. Кубійович, секретарем — проф. д-р В. Янів, а осідком в Сарселі); 2. Секція Історії України (14 дійсних членів — директором є проф. д-р С. Горак, секретарем — проф. д-р М. Чирівський, з осідком в ЗСА); 3. Філологічна Секція (33 дійсних членів, з того 24 українці і 14 членів-кореспондентів — директором є проф. д-р В. Лев, секретарем проф. д-р В. Стецюк, з осідком в ЗСА); 4. Хімічно-Біологічно-Медична Секція (45 дійсних членів і 1 член-кореспондент — директором є проф. д-р М. Зайцев, секретарем проф. д-р Е. Жарський); 5. Математично-Фізична Секція (15 дійсних членів і 1 член-кореспондент — директором є проф. д-р О. Андрушків, секретарем проф. д-р О. Власюк). Крім вище поданого числа дійсних членів, НТШ має в своєму складі 2 почесних членів (Європа). Саме під проводом Головної Ради НТШ відбувається щороку Ювілейний Науковий Конгрес в Нью-Йорку.

Звіт з діяльності Ювілейного Комітету для відзначення століття НТШ

Крім Почесної Президії та Громадсько-Суспільного Комітету, створено апаратний Діловий Комітет Конгресу, до якого ввійшли проф. д-р О. Андрушків, як голова, та проф. д-р В. Стецюк і проф. д-р В. Лев, як члени. З уряду входять сюди також директори Секцій і всі члени Головної Ради. Цей Діловий Комітет займається науковою підготовкою Конгресу. Науковий Конгрес відбувається в дні 23, 24 і 25 листопада 1973 р. в залах Українського Інституту Америки, 2. Схід 19 вулиця в Нью-Йорку, з такою програмою: П'ятниця, 23 листопада 1973: реєстрація учасників Конгресу; відкриття Конгресу Президентом Г.Р. НТШ; пленум — доповідь з історично-тематикою; обідня перерва; доповідь на філологічну тему; доповідь на тему Українських Церков; доповідь із суспільно-економічною тематикою; доповідь на тему сучасних наук; відкриття вистави видань НТШ і архівних матеріалів української державності 1917-20 років; науковий конференційний Сесій (Комісії) (15-хвилинні доповіді і 10 хвилин на запити і дискусії).

Субота, 24 листопада 1973: Науковий конференційний Сесій і Комісії; обідня перерва; науковий конференційний Сесій і Комісії.

Неділя, 25 листопада 1973: Богослужба в Українській Церкві; кліщевий пленум; доповідь на тему сучасного стану українських наук в Україні і в діаспорі; резолюції; закриття Конгресу.

Темі зголошених доповідей будуть подані в пресі в листопаді 1973 р. При реєстрації учасників Конгресу одержать подрібну програму ювілейних святкувань та видані окремою книжкою з анотації доповідей українською і англійською (чи французькою або німецькою мовами). Дотепер зголошено: Історично-Філософська Секція — 10 доповідей, Секція Історії України — 5, Філологічна Секція — 17 (а тому чотири з бібліотекетарства), Хімічно-Біологічно-Медична Секція — 16, Мат.-Фізична Секція — 5, разом 53 доповіді. Рішення надані на наступні зголошення кінчаться 31 березня 1973 р.

Звіт з діяльності Імпресової Комісії

В суботу, 24 листопада 1973 р. відбувається ювілейний банкет в Джорджіан залі готелю Стаглер-Гілтон (7-ма Ешвені і 33-та вулиця в Нью-Йорку). Банкет почнеться коктейлем в год. 6-й веч. в Ivy Suite, вечера в год. 7-й. По банкеті відбувається містельська програма. Усі промови і відчитання письмових привітань будуть обмежені до мінімуму. Програму банкету буде подано в листопаді 1973 року в пресі і в програмках запрошених.

Нід час Наукового Конгресу відбувається вистава всіх видань НТШ на протязі столітньої праці, а також проф. д-ром В. Левим і д-ром О. Соколюком та вистава

архівних матеріалів української державності 1917-20 років, а також проф. д-ром В. Трембіцьким, 3 Імпресовою Комісією тісно співпрацює Організаційна Комісія, яка підготувала технічну сторічку Наукового Конгресу та банкету. Вона замовила вже виготовлення ювілейних жетонів, що їх буде домішувати на терені Нью-Йорку й інших зкуплених нашої еміграції, в часі ювілейних святкувань. Всі ювілейні видання НТШ є означені ювілейною емблемою. Емблема на ювілейні видання НТШ та емблема на фірмові писма Комітету виготовили місцеві В. Божеманський, проєкт жетону виконав місцеві Я. Палладій. В ювілейному році урядові конверти НТШ є також означені ювілейною емблемою.

Звіт з діяльності Комісії За'явля

Досі працюють такі Ювілейні Комітети в терені: 1. Чикаго: голова проф. д-р Ю. Мачук, скарбник д-р П. Вітнінгтон, Крім підготовки ювілейних святкувань в Чикаго, Комітет зібрав на місці суму 1,745 доларів, які переслав до Нью-Йорку на ювілейні публікації НТШ. 2. Клівленд: голова інж. Г. Бокік, секретар С. Кітс. В програмі відбувається Ювілейний Концерт 11 березня, з черги Наукова Конференція з трьома доповідями в дні 19 травня 1973, якіні в жовтні — науковий семінар з банкетом.

3. Вашингтон: голова проф. д-р Ю. Старосельський, секретар д-р П. Оршківський. В програмі є науковий конференційний в березні (українською мовою) і в квітні (англійською мовою), в жовтні банкет. В наміренні Товариства буде відправлена Служба Божа о. проф. В. Махуком.

4. Філадельфія: голова — проф. д-р Р. Максимович, секретар мгр Т. Печерський. Вшануванням святкувань займається місцевий Осередок НТШ.

Крім того йдуть заходи для створення Ювілейних Комітетів в Детройті, Бюфало, Нью-Йорку, Бостоні, Спрингфілді, Рочестері, Трентоні, Трой, Пассейку, Нью-Гейвені, Піттсбургу, Акроні, Лорейні, Лос-Анджелесі, Міннеаполісі, Маймі й ін. місцевостях.

Звіт з діяльності Фінансової Комісії

По день 25 лютого 1973 р. зібрано на Ювілейний Фонд НТШ суму 17,096 доларів. До запланованих тому двох років на видання ювілейних публікацій НТШ 50 тисяч доларів, бракує ще сума 33 тисяч. Сьогодні кошти видання зібрані 80,000 дол. Комісія надіється, що в ювілейному році Фонд досягне своєї мети.

Для задокументування жертвенності і щирого народу громадянства для найстарішої української наукової установи — подаємо першу частину списку ВШ-ПШ. Меценатів (з пожертв 1,000 дол.) та Жертводавців: По 1,000 доларів зложили: п-ство д-р В. Е. Стефурація, Чикаго, Іл., д-р Е. Омелі, Клівленд, Огайо, Укр. Республіки, Народний Союз, Джерзі Сіті, Н.Дж. По 500 дол. — Український Народний Союз, Джерзі Сіті, Н.Дж., проф. д-р С. Кулик, Ескондідо, Кал., д-р В. Пруць, Лос-Анджелес, Кал., П. Добрянський, Бронкс, Н.Дж. 300 дол. — д-р С. Войтович, Пліно, Іл.

По 250 дол. — Український Робітничий Союз, Скрентон, Па., д-р Я. Макарушка, Вінгетон, Н.Дж. По 200 дол. — Союз Українців Католіків "Провідників", Філадельфія, Па., Кредитівка "Самопоміч", Детройт, Міч., інж. Ю. Ястремський, Нью-Йорк, Н.Дж., д-р Н. Пелешкович — Гайворонська, Форест Гіллс, Н.Дж., д-р К. Кебало, Нью-Йорк, Н.Дж. По 150 дол. — д-р Я. Войнаровський, Чикаго, Іл., д-р Р. Л. Кідай, Чикаго, Іл., д-р Л. Демус, Мокена, Іл., проф. д-р Р. Осичук, Нью-Йорк, Н.Дж., М. Сайдан, Детройт, Міч., В. Кий, Честер, Па.

130 дол. — д-р В. Сушків, Нью-Йорк, Н.Дж. По 125 дол. — проф. д-р Я. Падок, Нью-Йорк, Н.Дж., д-р В. Кіналь, Йонкерс, Н.Дж., д-р Т. Ретеміло, Ліма, Огайо.

По 120 дол. — Ю. Личковський, Семінол, Фл., д-р П. Богданський, Нью-Йорк, Н.Дж. 105 дол. — проф. О. Омелі, Рочестер, Н.Дж. По 100 дол.: Стейт Нью-Йорк — проф. д-р В. Лев, Озон Парк, д-р М. Заріцький, Бруклін, д-р О. Соколюшин, Асторія, д-р І. Лазорик, Бруклін, М. Яремко, Риджвуд, п-ство Р. І. М. Кобрянський, Нью-Йорк, мгр А. Кобрянський, Нью-Йорк, інж. К. Ліщинський, Нью-Йорк, п. П. Мурин, Рочестер, проф. д-р М. Богатюк, Девіт, д-р М. Янато, Бруклін, д-р О. Оришківчак, Бруклін, д-р І. Новосівський, Бруклін, д-р І. Метліл, Бюфало, д-р В. Богданський, Асторія, проф. д-р Я. Гурський, Девіт, д-р М. Логаза, Спрингф., Стейт Нью-Джерзі: проф. д-р О. Андрушків, Савт Орэндж, проф. д-р Р. Андрушків, Савт Орэндж, проф. д-р В. Стецюк, Джерзі Сіті, проф. д-р М. Чирівський, Мейплвуд, проф. д-р М. Зайцев, Нью-Йорк, А. Мазур, Джерзі Сіті, п-ство В. Робак, Ірвінгтон, п. К. Т. Салом, Джерзі Сіті, д-р Р. Кравчук, Нью-Йорк, 3. Юркіл, Пассейк, д-р І. Каралінка, Ірвінгтон, Тов. "Самопоміч" (дир. М. Цяпка), Нью-Йорк, д-р Я. Рожанковський, Вігокен, інж. М. Плешкан, Ірвінгтон, І. Гринкевич, Нью-Пріорсбері, п-ство С. Островський, Джерзі Сіті, П. Гарматій, Нью-Йорк, д-р В. Філіппак, Клівтон, Куррін ст. пластунів "Сироманія", Савт Орэндж. Стейт Ілліной: сл. проф. д-р І. Розгін, Центральні, д-р інж. Р. Шехович, Еванстон, д-р Р. Смік, Ковл Сіті, інж. С. Курілоп, Чикаго, д-р І. Цимбалістий, Чикаго, Кредитівка "Певністі", Чикаго, д-р Е. Войнаровська, Чикаго, д-р Ю. Гордиловський, Чикаго, д-р П. Харук, Чикаго. Стейт Пенсильванія: проф. д-р М. Стахів, Скрентон, проф. д-р П. Стецюк, Нарберт, о. шамб. М. Харина, Філадельфія, Л. М. Головинська, Філадельфія, проф. д-р М. Дудра, Ебенсбург, д-р Я. Мигулович, Ембридж, ред. Л. Бурачківська, Філадельфія. Стейт Мічиген: Т-во Українських Інженерів Америки, Відділ Детройт, Український Хор "Вандурист", Детройт, М. Малаховий, Ленсінг, адв. І. Папчук, Ветл Крік. Стейт Коннектикат: д-р Ю. Трухляк, Стрехфорд, мен. С. Володарський, Бріндлпорт, П. Салабай, Савтгтон, Стейт Огайо: д-р В. Розгін, Клівленд, д-р Д. Фаріон, Клівленд. Стейт Массачусетс: д-р Р. Миколаєвич, Гейл Парк. Стейт Норт Дакота: д-р В. З. Гордиловський, Дрейк.

По 75 дол. — мгр О. Смал, Ірвінгтон, Н.Дж., д-р Т. Шегедін, Кренфорд, Н.Дж., д-р Р. Пшкі, Саммервіль, С.Кар, д-р Я. Вовідка, Нью-Йорк, Н.Дж., о. д-р І. Нагаєвський, Феніксвіл, Па., проф. д-р Е. Жарський, Асторія, Н.Дж., В. Дармохвал, Нью-Йорк, Н.Дж. 60 дол. — мгр І. Воляська, Гейксвік, Н.Дж. По 50 дол. — Стейт Нью-Йорк: д-р К. Г. Рогозинський, Нью-Йорк, проф. д-р М. Грещини, Бюфало, д-р О. Гудзак, Спрингф., Г. Корсун, Джерсі-Сіті, Кредитівка "Самопоміч", Рочестер, проф. В. Галаган, Нью-Йорк, проф. д-р В. Трембіцький, Бруклін, проф. д-р М. Богатюк, Девіт. Стейт Нью-Джерзі: проф. С. Ю. Гордиловський, Верона, М. Литвин, Ірвінгтон, д-р В. Худю, Миллс, о. В. Танчак, Нью-Бронкс, д-р Р. Кравчук, Нью-Йорк. Стейт Ілліной: Українське Лікарське Товариство Північної Америки, Відділ Чикаго, д-р О. Плешкевич, Чикаго, інж. Д. Григорчук, Чикаго, д-р В. Марчук, Гінсдейл, д-р О. Фаріон, Чикаго, Ю. Е. Кулак, Чикаго, інж. В. В. Виднарчук, Чикаго, д-р С. Павлішинський, Чикаго, д-р Я. Кокоруд, Парк Ридж, п-ство М. І. Д. Сасик, Мельроуз Парк, д-р В. Ткачук, Чикаго, д-р В. Трухляк, Чикаго, д-р М. Черний, Чикаго, д-р М. Іванчик, Лакпорт, Кредитівка "Самопоміч", Чикаго. Стейт Огайо: Український Народний Дім, Лорейні, д-р І. Н. Домбчевський, Янгстаун, У. ККА, Відділ Лорейні, інж. Р. Грабчев, Клівленд. Стейт Пенсильванія: проф. д-р В. Яцук, Піттсбург, д-р Т. Мянник, Скрентон. Стейт Каліфорнія: д-р Я. Стахів, Лон Анджелес, проф. д-р В. О. Ренчук, Сан-Дієго. Стейт Вісконсин: Українська Кредитівка, Милвоін, д-р О. Цибітовський, Милвоін.

Роман Кобрянський

НА ПЕРЕДОНІ ЮВІЛЕЙНИХ СВЯТКУВАНЬ НТШ

(Слово на Шевченківській Науковій Конференції 10 березня 1973 р.)

Із особливою пошаною ушановуємо сьогоднішню нашу конференцію нашого Патрона Тараса Шевченка в ювілейному році нашого Товариства.

Такі Конференції, як сьогодні ми влаштуємо кожнорічно, продовжують тим самим традиції, що їх ми плекали ще на Рідних Землях. Та сьогодні, у ювілейному році НТШ ми маємо змогу ретроспективно поглянути на пройдені шляхи нашої праці та зробити підсумки наших досягнень і успіхів. Сьогодні ми хочемо ствердити також, що ані ліквідація нашого Товариства окупантською владою на Рідних Землях, ані великий історичний світовий організаціїм трудний у відношенні нашої праці на еміграції, не члени нашого Товариства розбилися по чотирьох континентах — не здержали нашої організованої праці бо ми не зневірившись ідеалами нашого Патрона і незмінно залишилися вірними його "Заповітові".

Наші досягнення за пройдені роки — подані хронологічно і обширно у праці проф. д-ра В. Лева п. н. "Сто років праці для науки й мистецтва", тому їх не будемо повністю наводити. Зате годиться згадати нашу діяльність, напередодні нашого ювілейного року за 1972 рік.

За загальних Наук і Конференцій влаштувано в минулому році Шевченківську Конференцію з доповідями професорів В. Лева, Л. Лудева, П. Ковалева. Для вшанування 30-літнього народіння Іх Блаженства кардинала Йосифа відбулася окрема Конференція з доповіддю проф. Г. Лукиничко п. н. "Кардинал Йосиф Сліпий, як науковець". Вшановано також століття народіння Богдана Лепкого, а доповідь виголосили професори: В. Лев, д-р С. Карпінська, д-р М. Кобрянська, д-р М. Кобрянська, проф. Д. Горнятєвич. При тім загоді висвітлено, з архіву проф. Горнятєвича, фільм з похороном Богдана Лепкого в Кракові 1942 р.

Філологічна Секція дала такі Наукові Конференції: відзначено століття народіння Володимира Гнатюка, з доповіддю проф. д-ра В. Романчука, вшановано поета і журналіста Лева Лепкого в першу річницю його смерті. Доповідь виголосили проф. д-р В. Лев, д-р С. Ріпкевич, а спогоди про Лева Лепкого подали його товариші збори ред. М. Островського і ред. Р. Куличинського. З тієї нагоди відбулася виставка архівних матеріалів, що відносяться до Лева Лепкого, передаючи Міною Лепковою і доповнених з архіву НТШ. Відзначено також 250-літній народіння Григорія Сковороди з доповіддю проф. д-ра В. Лева, ред. Вергана і д-ра М. Кушніра. З нагоди американського з'їзду славістів влаштувано зустріч з українськими і чужими славістами. Доповідь виголосили: проф. д-р Я. Рудницький, проф. д-р Т. Жила, проф. д-р Д. Чолик. У цій зустрічі брали також участь польські і білоруські славісти. Зустріч провів проф. д-р В. Лев.

Мовознавча Комісія НТШ влаштувала в 1972 р. дві Конференції з доповідями проф. д-ра П. Ковалева про живання форми "на Україні" і "в Україні" та про першу українську граматику. В Історичній комісії доповідав

проф. д-р В. Ленчик про Берестейську унію в світлі сучасної історіографії, в Хімічно-Біологічно-Медичній Секції говорив мгр А. Дражковський про "Групи крові і етнографічну границю України". Висвітлено численні ділянки та діаграми і статистичні таблиці. Комісія Регіональних Дослідів і Публікацій влаштувала Конференцію, на якій доповіді виголосили: проф. д-р В. Лев, д-р М. Пенко, д-р Р. Миколаєвич і ред. Т. Дурбача. Звіти подали також представники регіональних Комітетів з терену. Обговорено видання ювілейного регіонального збірника з нагоди сторіччя НТШ.

Та головна увага наукових Секцій і Комісій була спрямована у передювілейному році передусім на підготовку наукових доповідей на секційній Конференції Ювілейного Наукового Конгресу, Крім доповідей загальної характеру на обох Пленумах Конгресу, відбулися в обох днях Конгресу окремі Наукові Конференції, на яких члени Секцій і Комісій будуть мати змогу виголосити доповіді з ділянок їх спеціальностей. Зголошено досі доповіді з таких ділянок: історія — 14 доповідей, економіка — 2, українська мова — 4, українська література — 12, бібліотечна справа — 2, математика — 6, фізика — 2, хімія — 6, біологія — 4, медицина — 3, інженерія — 3, — разом 58 доповідей. Резюме тих доповідей будуть роздані учасникам Конгресу в окремих збірниках, українською і англійською (німецькою чи французькою) мовами.

Головні ювілейні святкування відбуваються в дні 23-25 листопада 1973 р. в Нью-Йорку, на провінції з залученими святкуваннями у Чикаго (концерт 19 травня, конференція восени 1973 р.), в Вашингтоні (конференція 18 березня, у жовтні банкет), у Клівленді (концерт відбувся 11 березня, наукова конференція в травні, банкет в жовтні), в Спрингфілді і в Нью-Джерсі (зголошено і інших місцевостей як: Бостон, Нью-Йорк, Рочестер, Піттсбург, Лорейні, Лос-Анджелес, Маймі, Міннеаполіс і т. д.).

Видання діяльності НТШ у ювілейному році охоплює численні нові видання. Крім вище згаданої історії НТШ проф. Лева, що появилася українською мовою і проф. П. Ковалева п. н. "Проблема словосполучень" у підготовці історії НТШ англійською мовою, англійське видання в 6-ти томах творів Івана Франка включено з "Мойсеєм", з численними ілюстраціями в локсусовому виданні, а далі бібліографія видань НТШ на протязі століття проф. В. Лева, спілано праці проф. д-ра М. Стахова — проф. д-ра П. Стецюка — проф. д-ра М. Чирівського п. н. "Україна і європейський закат 1917-20 рр." в чотирьох томах, англійською мовою. В друку є "Абетка — на тлі історії України" — Я. Палладій і Л. Полтава, проф. д-ра А. Яшуна "Говір Врідичини". Збірник на пошану проф. д-ра В. Іванюка, основоположника української лісівничої науки, з працями Я. Зубалю, Р. Кобрянського і П. Нікішина, Прісідія Секції Математично-Фізичної і Хімічно-Біологічно-Медичної з 10 працями англійською мовою, проф. д-ра В. Лев, "Творчість Богдана Лепкого", "Гудульщина — перлина українських Карпат" з текстами Р. Кобрянського і світлинами М. Падлацького і регіональних збірників Бучаччини, Станіславщини, Чортківщини, Дрогобиччини і т. д.

На наукові ювілейні видання зібрано досі 17,527 доларів, що у порівнянні з прелімінованими 50,000 доларів становлять 35% потрібної на ювілейні видання суми. Ми віримо, що наша громада підтримуватиме нас морально і матеріально в ювілейному році. Меценатами, які пожертвували 1,000 доларів і більше — одержують Шевченківську медаль — як доказ призначення, жертводавці, які дали сто доларів і більше — одержують безлітний комплект праці проф. д-ра М.

Флориди: Центральний Комітет (п. Серва), Маймі, В. Огнієвич, Маймі. Стейт Мічиген: д-р М. Гушка, Понтіак. Стейт Меріленд: д-р Я. Гелета, Коледж Парк. Крім того вилучили сотні помешаних пожертв, привітань в наступних списках. Мистецько-Еміліт Шонк-Русич подарував, з нагоди століття НТШ, збірку емаль з історичною українською тематикою, до музею НТШ в Нью-Йорку.

Всім ВШ, Меценатам і Жертводавцям Управа НТШ і Президія Ювілейного Комітету складають якнайшвидше подяку і відзначать за моральну та матеріальну підтримку та за прихильність до вільної української науки.

На Заході Канади розпочато Ювілейні Святкування НТШ

У лютому ц. р. заходивши Осередку НТШ на Заході Канади та з участю членів УВАН у Вінніпегі розпочато на заході Канади ювілейні святкування з нагоди 100-річчя Наукового Т-ва ім. Шевченка.

Перша ювілейна сесія відбулася 18-го лютого в Едмонтоні в залі УНО. Відкривав сесію, д-р Яр Славутич, голова Осередку, пригадав імена перших ініціаторів-засновників товариства, а саме: княгиня О. Колинська, полтавця Е. Милорадович з роду Скоропадських, харків'янина М. Жуценка та херсонця Д. Пильчикова, до яких приєднався о. С. Качала, посол до галицького союзу й віденського парламенту. Потім прочитано доповіді: "Сковорода й Шевченко" д-ра Ярослава Рудницького з Вінніпегу, "Проект Галицько-Волоської Землі" мгра М. Хом'яка (про заході українців домогтися державної автономії в 1938 р.) та д-ра І. Лисака-Рудницького про І. Терлецького, забутого мислителя XIX ст. Присутніх на сесії було 67 осіб.

Друга ювілейна сесія відбулася в Ванкувері 25 лютого в церковній залі при Ешвуд. У Президії, крім доповідачів, зайняли місця отці обох церков і п-і О. Гайди-мовська, голова місцевого Відділу КУК. Головував д-р М. Гудуляк, що також прочитав доповідь на тему "Коріння історії НТШ". Д-р Яр Славутич доповідав про тринадцяту пісню Г. Сковороди (порівняння зрусифікованого тексту цієї пісні з більш українським текстом за автографом). Пая Ф. Богдан розказав про свою працю над першим словником українських прізвищ у Канаді, що саме друкується як видання Канадського Інституту Назвознавства, а М. Татариук прочитав доповідь д-ра Я. Рудницького про "Наступні ювілейні сесії протягом цього року відбуваються в Калгарі, Саскатуні, Ріджайні та Вінніпегу. Заключують сесію з банкетом заплановано на грудень — з участю представників Центрального НТШ, що живе в Торонто.

Осередок НТШ на Заході Канади сподівається у цей ювілейний рік завершити видання монографій мистця Ю. Бутчанюка, а також видати окремою книжкою хроніку діяльності Осередку за останні майже двадцять років, над чим уже працює мгр М. Хом'як.

М.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У СТОРІЧЧЯ НТШ

Прочитав я в газеті "Свобода" звернення УККА до Української Громади в Америці в справі 100-ліття НТШ. Проф. С. Горак у "Свободі" з 22 лютого в рубриці "Голоси читачів" пише, що НТШ знаходиться у дуже невідрадині положенні, його дім не намагається для наукової праці, на тому домі будувати. Вчені люди даром не будуть працювати, треба з чогось жити.

Я не знаю, хто в цій справі винен? Правда, Управа НТШ розсилає листи по людях, але до цієї справи люди збай-дужили.

С нагода в цьому році подала, щоб кожна громада відвідувала як належить 100-літній Ювілей НТШ. Кожна Громада повинна переправити цілорічну збірку на НТШ, одержавши збірку списки від Головної Експедиції, видати відповідні листочки, попросити отців-парохів, щоб проголосили по церквах заклик жертвувати на НТШ.

Головна Управа НТШ мусять використати цей Ювілейний рік для української науки.

Збірник самі легко не перекладають, треба залучити до них найкращих людей. Бажаю в ювілейний рік, щоб НТШ зібрав щонайменше чверть мільйона доларів. Боже допоможи виконати велике діло!

Ярослав Гура
Бріндпорт, Конн.

НЕХАЙ ПАМ'ЯТНИК ПРОМОВЛЯЄ!

Будуємо пам'ятники — збудували вже кілька: Т

Стахова, Україна в добі Директорії УНР" в семи томах, укр. В. Божеманський, Я. Палладій і Б. Титла виконали безлічотнову емблему з нагоди сторіччя НТШ, мистець Шонк-Русич пожертвував серію емаль з історичною тематикою для музею НТШ в Нью-Йорку. Дир. Ю. Ренай поставив до диспозиції всі зали Українського Інституту Америки в Нью-Йорку — для вшанування Ювілейного Наукового Конгресу НТШ в листопаді 1973 року. Всім жертводавцям і добродіяч — щира подяка!

Вшануємо ж гідно сім мільйонів жертв Великого Голоду серед наших селян, вони, хоч і без зброї в руках, теж упали на шляху спроти чорно-московському загарибникові!

М. Млакович

Степан Айленд, Н.Дж.

Звіт з діяльності Ювілейного Комітету для відзначення століття НТШ
Для запланування, з 38

Черговий виступ професорів УВУ в Німецькому Університеті в Штутгарті

Мюнхен. — З'язки із Штутгартським Університетом утримує Український Вільний Університет 18 років — від 1955 р. Але останньою співдія поглибдилася й набрала більше систематичного й планового вигляду: про те свідчить хоч би той факт, що від грудня 1971 р. до лютого 1973 р., отже впродовж 14 місяців було чотири спільні вечори. Останній з них відбувся в п'ятницю 9 лютого, і він був другою частиною спеціального семінара на тему „Орієнтації організмів у часі й просторі“ (перша частина цього семінара — із 4 доповідями — відбулася 6 липня м.р.). Тому, що до теми організмів та доповіді підійшли із різних аспектів, семінар був однаково корисний для гуманістів (зокрема філософів та психологів), як і для біологів чи ботаніків. Тому, як співрозмовник вечора виступив — поруч із Штутгартським Університетом (як господарем) і УВУ — ще й Професійний Союз Німецьких Біологів. Краса Секція того Союзу на Вюртемберг-Баден (на терені якої є місто Штутгарт) поділяла, щоб шкільна алава визнала семінар, як доповіді вишкільний курс; цей факт мав те значення, що учасники, які брали в ньому участь, отримали відповідні записки, а також зворот кошти дороги. Цьому можна завдячувати, що учасники виступили доволі чисельно. Чимало було також зацікавленою українською молоддю. Аудиторія була переповнена (понад 160 присутніх). Вечір, який стояв на дуже високому рівні, був змістово багатий: на його зміст склалися 5 фахових доповідей: проф. д-р Г. Петерса із Тюбінгського університету про „Орієнтацію павуків у часі й у просторі“ (із відповідною ілюстрацією коротким фільмом, підготовленим в інституті проф. Петерса); проф. д-р О. Кульчицького про „Переживання часу й простору в людини та його проблематику“; проф. д-р І. Кратохвіла із Штутгарту про „Орієнтацію баш-

менів та гоміотів в просторі та часі“ (проф. Кратохвіла реферував про свої найновіші дослідження в часі останньої студійної поїздки, що з неї він саме приїждив до Штутгартського університету д-ра У. Куля про „нагромадження вуглеводнів в часі й просторі у вищих рослин“; доц. д-р Л. Цісар (експерт чеської науки, що емігрував після відомих поїздок 1968 р.) дав „причинно-то орієнтації організмів з математичного погляду“.

Ректор УВУ, проф. д-р В. Янів (що говорив в часі першого семінара про „Орієнтацію в часі й просторі у „в'язанні““ — привітав присутніх при відкритті вечора, аказав на значення подібних академічних імпрес, і зокрема наголосив, що у підготовці вечора були такі чи інакше співучасні чотири університети, і доповіді належали до різних різних народів: крім українців були німці та чехи. Він підкреслював заслугу ініціатора й організатора того вечора — проф. УВУ, що має „жак викладач у Штутгартському університеті, д-ра І. Кратохвіла, якому висловив ані від Сенату подяку. Звичайно, слова подяки скерував проф. Янів також під адресою господарів та інших співрозмовників.

В часі короткої зустрічі співрозмовників й доповіді чітко рішено семінар продовжувати й вже передбачено другу частину семінара в Ерланген-Нюрнбергу (перша частина відбулася там 28-го жовтня м.р.), а семінари будуть перекинуті також до університету у Тюбінгені. В самому Штутгарті плануються улаштувати третю частину семінара в осінню терміну.

Українські професори використали нагоду, щоб обговорити ще можливість улаштувати у Штутгартському університеті вечір, присвячений 250-літтю Сковороди. Після Парижу й Мюнхена це було б третє місто, в якому УВУ відзначив би знаменний ювілей — спільно із місцевими французькими й німецькими університетами.

Виставка Михайла Качуровського

В галерії Літературно-Мистецького Клубу в Нью-Йорку за останніх двадцять років відбулося чимало виставок, які організували О. Об'єднання Мистців України в Америці. Новий — 1973 рік, Об'єднання розпочало двома дуже змістовними виставками: виставка експлірітів з багаті колекції д-ра Миколи Кузьмича, що тривала від 21 до 28-го січня, та від 4 до 18-го лютого відбулася виставка праць д-ра Михайла Качуровського.

Багато з нас, мабуть, і не чули про мистецтво творчості Михайла Качуровського, а тільки одиниці мали змогу зацікавитися з його працями. Причин до того чимало, але — здається — найважливіша з них та, що д-р Качуровський — науковець і головну увагу та час присвячує досліджуванню анатомії й патології ока. Двадцять років він — науковий співробітник дослідного Інституту Очного Шпіндматала Вільса у Філадельфії й дослідями здобув міжнародне признание і славу. Мистецтву він може присвячувати тільки вільний від наукової праці час. Однак мистецтво д-ра Качуровського не має нічого спільного з аматорством чи дилетанством, хоча воно у нього є неначе побічним „га-бі“.

Перший погляд на його мистецтво має яву переконувачу, що праці майстра нерестично міри з прекрасною школою, з великим досвідом і технічною рутинною та з глибокою мистецькою культурою. І не диво, Михайло Качуровський закінчив Харківський Мистецький Інститут у 1939 р., а його учителями були Олександр Козик, знаменитий колорист, та Петро Дергус. Улюбленим мистецтвом Качуровського завжди був проф. Микола Григорович Бурчак, мистець з широким творчим ділянкою, один з кращих колористів і майстрів пейза-

жу в Україні, в творчості якого сильно по з початку вплив французьких імпресіоністичних течій. Качуровський у мистецтві послугується технікою акварелі, якою володіє з подивляючою виртністю. Його палітра — незвичайно багата, а свобода й майстерно будована фактура образу викликає суттєву вібрацію його елементів. Він факційний у кожному розмірі образу — як то мініатюрний пейзаж розміру картки від записника, чи площина, що сягає до тридцяти п'яти позицій — вдержана в якійсь окресленій колористичній гамі — майже згідно зі засадами музики. Качуровський є в контакті з природою, але її не копіює, а перепліває на свій спосіб. Його красоти, якими він переважно цікавиться, є радше поезитована синтез пейзажу, перепліт відчуттів самого мистця, який гляди на довілля і всюди знаходить красу.

Мистець кожне фізичне явище перетворює у своєрідний, зачарований, окремий світ. Це стас можливим лише тому, що він розпоряджася багатим запасом технічних засобів вислову. Він із великою свободою розбиває образ на колористичні площі, повні світляних нюансів, часто доводячи візію до границь абстрактних ефектів, яких звичайна координує в порядку з зрівноваженим акордом. Це індивідуальна й полярна візія мистця — мрійника висказана з такою переконливою силою, що глядач легко приймає її та вірить в неї так, як легко сприймається нереальну дійсність великої музичної симфонії.

Петро Андрусів

ЖУРНАЛІСТИ У САНГОНІ ВТІПАЮТЬСЯ більшою свободою рухів у комуністичних членів 4-членної Спільної Військової Комісії, як у місцевому державному уряді. Державні власті Південного В'єтнаму не допускають журналістів до зустрічі з членами тієї Комісії, зате комуністи запросили журналістів і переказують їм усе, про що мова на засіданнях тієї Комісії. На території Північного В'єтнаму існує, отже, суворо протилежна ситуація до держави.

Ньюйоркська громада відзначила уродини й десятиріччя побуту на волі Верховного Архiepіскопа Йосифа Сліпого

У неділю 4 березня 1973 р. заходами Відділу Т-ва за Патріархальний Устрій УК-Церкви в Нью-Йорку, відзначили уродини Блаженнішого Верховного Архiepіскопа Йосифа, Кардинала Сліпого й десятиріччя звільнення його з Благенства з більшовицької катогорії. Обидві дати — це небуденні події у нашому церковному й національному житті. І так ані ті, які старалися про його звільнення, ані ті, що його звільнили не сподівалися, що в похилому віці Митрополит, Києво-Галицький Метрполіт, якому приготували якийсь один з римських затішних монастирів доживати віку, дадуть українській еміграції українського католицького й національного провідника — українського Мойсея.

І з приводу цих дат у церкві св. Юра о. парох д-р Володимир Гавліч відправив у наміренні його Блаженства Службу Богу. Вірні, що вийшли заповнити церкву св. Юра спільно молилися у стій Триєдиного Бога за здорож'я Ювілята, його Блаженства Верховного Архiepіскопа, голови УКЦеркви Йосифа Сліпого. Отець д-р Вол. Гавліч сказав проповідь присвячену Верховному Архiepіскопові. Наприкінці відвідав багатьох віруючих за Ювілята.

Святоточні збори мирян, що відбулися в Українському Народному Домі відкрили й ними керував голова Ради мирян Відділу Нью-Йорк д-р Роман Осічук, пропославши о. д-ра Гавліча простежити молитву. Д-р Осічук привітавши отців і чисельно зібраних мирян, закреслював вагомість Первотсрарха Верховного Архiepіскопа Йосифа Сліпого, що для Української Католицької Церкви й українського народу стільки трудівся, потім з'ясував цілі святоточних зборів і попросив до слова о. пароха д-ра В. Гавліча. „Ще вже втретє приходиться мені говорити про Верховного Архiepіскопа, перший раз через радіо, сьогодні під час Служби Божої і зараз тут на цих святоточних зборах, до чого мене попросило Т-во за Патріархальний Устрій УК-Церкви. Не треба бути політиком і апазем церковних проблем, щоб не бачити, в якій критичній ситуації знаходиться наша Церква. Величність людей, народів, спільно виступає не тільки тоді, коли вони йдуть від успіху до успіху, але вона також не менше підкреслюється і виступає в критичній час і в безвідомому положенні. І хоча ми ще не осягнули того, що нам належить, ми не повинні зломитися, а старатися і в цих важких часах, у яких знаходиться Верховний Архiepіскоп йому допомогти. Не обмежуймося до святкування, але праїмо й молимося за Верховного Архiepіскопа, щоб його другий сон, який він колись мав здійснити. Коли Митрополит Йосиф Сліпий прибув на волю, його відвідав о. І. Лотоцький. Митрополит тоді лежав у ліжку зтомлений, знеможений і сказав: „Ще довго до звільнення мені силало, що я десь далеко, пізнаю будівлі, які запам'ятав під час своїх студій, зустрічаюся з папою, вітаюся, говорю і на цьому я прокинувся і заставознає, що це має означати. За якийсь час в мене був дру-

го Коріфей і майстер слова Йосиф Грляк прочитав уривок з Франкового „Мойсея“, до якого дав свій глибоко-вдумливий коментар. Він зробив паралель між біблійним Мойсеєм і нашим, українським — Верховним Архiepіскопом. Там колись були і тут є люди які старіються заламати в нас віру, розколоту й аламати, але наша віра сильніша за спробу адового пекла.

Аудиторія прийняла доповіді беззастановно оплесками. На закінчення прийнято листа від святоточних зборів для Блаженнішого Верховного Архiepіскопа Йосифа, Кардинала Сліпого, як прийнятих у його родині. Крім цього поставлено написати листа до наших Владик в ЗСА, щоб вони запросили Верховного Архiepіскопа на візитацію до ЗСА, як це зробили наші Владик у Канаді. Святоточні збори закінчено молитвою „Боже вислухай благання“.

Микола Галіч

3 життя Т-ва Інженерів у Твин Сіті

28-го січня 1973 р. старанням Управління Т-ва Українських Інженерів в залі при церкві св. Михайла в Міннеаполісі була доповідь на тему: „Давні поселення трипільської культури біля села Володимирівки“. Доповідач висловив проф. Неонілу Корніш - Головку, член У-ВАН. Голова ТІА інж. Тисовський розказав про працю Т-ва на американському терені, про участь інженерів у різних ділянках життя на-

шої громади. Під сучасний момент місцевий Відділ нарахував 25 членів і робить старання, щоб всі інженери були членами свого становища Т-ва. Пані Головку висловила реферат, записавши службу не тільки зі самим одним поселенням з часів трипільського часу, але дала перегляд досягнень наших учених, як: Хвойко, Вози, Штерн і ін. Сама вона провадила також розкопки. Виклад був забагатний світлинами. Реферат закінчив публіку і численні дискусії вносили ще й свої нотки і заваження та думки. Т-во Інженерів має позитивний вклад в культурний рівень нашої громади.

Василь Пауляк

Крутянський апел молодечих організацій Детройту

Від дельних років спільними акціями організованою молоді в Детройті кермує Координаційний Комітет Молодечих Організацій. Комітет організує також Апелі молоді в річні історичних подій України. Ротаційним способом технічною підготовкою імпрес займаються складові організації.

Цьогорічний Крутянський Апел був під керівництвом Ліги Православної Молоді, при повній співпраці та співучасті Плату, Осередку СУМА „Київ“, Осередку СУМА ім. Пилипа Орлика та Осередку ТУСМ.

У неділю, 4-го лютого 1973 року, у катедральному храмі св. Покрови о. Нестор Стеларчук, парох, відправив Панакхиду за Полягних, дячів, голосили відповідно до події проповіді, навіваючи, що нема більшої любові, як віддати життя за свій народ. У Панакхиді взяли участь усі зазначені молодечі організації з прапорами.

О год. 1-й по пол. біля 150 організованих молодих та стількі ж старших зібралася у просторій залі парафіи св. Покрови, щоб взяти участь в Апелі. Програму відкрив Данило Ткач, член Осередку СУМА ім. П. Орлика й прийнявши звіти від поодиноких провідників складових організацій, передав повний звіт командантові Апелю Василеві Сиротці, голові Ліги Української Православної Молоді. Після збору „Ще не вмерла України“, писар Апелю, старша Плату Марта Кучер відчитала святоточний наказ, підкреслюючи в ньому Героїв під Крутами. Реферат вигослував голова Станції ТУС-Му Богдан Клід. Провідною думкою реферату була бо-

ротьба українського народу за свою державність, а особливо молоді, що боролася у роках Визвольних Змагань і бореться сьогодні у змінених формах за ту саму ідею. Він яскраво аказав на самостійницький рух сучасної молоді в Україні.

Вокальну частину розпочав квітень Платунок у складі: Христина Григорчик, Христина Дигдало, Наталя Конопада, Марта Кучер і Аня Левак; вони виконали в'язанку стрілецьких пісень. Наталя Харевич та Данило Труш, сумів Осередку ім. П. Орлика, відрецензували поему О. Олеся „Жива Україна“. Потім зібрані разом відіспали пісню „Зірвалася куртина“. Юні сумів Осередку СУМА „Київ“ — Свєтєнія Пліхота та Роман Василюк продекларували поему „Три сотні під Крутами“. Вокальну частину програми Апелю завершила Капеля Вахуристів Ліги Української Православної Молоді під керівництвом диригента Петра Кітасого, виконуючи пісні: „Марш“ — сл. І. Вагряного, муз. Г. Кітасого; „Сонце гріє, вітер віє“ — нар. пісня за сл. Т. Шевченка; „Прощай, прощай“ — Г. Назарчинського та „Вперед, соколі!“ — І. Вагряного, муз. Г. Кітасого. Кожну виконану точку усіх виконавців привітали нагороджувачі різними оплесками.

Провідник програми Данило Ткач, кінчивши звітом командантові Василеві Сиротці проголосив закінчення програми. Спільним „Не пораб“ закінчив Крутянський Апел Молоді.

Цілість імпреси організувала, підготувала та провадила сама молоддь.

Василь Паліж

Виставка Я. Гніздовського в Клівленді

(Молодий псе) 12-й Відділ СУА ім. Олени Пчілки в Клівленді взяв на себе завдання бути допоміжним чинником у популяризації українського мистецтва серед свого, а також і американського громадянства. Відділ постановив улаштувати в ньому покази мистецтва українських мистців.

У попередніх роках. Відділ організував вечір зустрічі з мистцем Петром Мегіком (його доповідь про українське мистецтво, ілюстровані численними прозірами), та індивідуальну виставку кераміки Слави Геруляк.

У цьому році Відділ запросив, і радіє, що дстав згоду, визначного нашого мистця Я. Гніздовського з індивідуальною виставкою у дереворізів і олій до Клівленду. Багатою з нас уже відомо, що Я. Гніздовський, один з найкращих сучасних майстрів дереворізу, брав та бере участь у численних країнських та міжнародних виставках графіки. Бостонський Музей Мистецтв вирізняв його дереворізу першою нагородою. Конгресова Бібліотека, Філадельфійський, Бостонський, Клівлендський, та інші Музеї Мистецтв, включили його до постійної збірки. Словами Пе-

тра Мегіка: „В мистецтві Гніздовського, б є посередність вистави, перетоліла в горні любовного труду, дала нам твори з вишуканою культурою“.

Це вперше, у українській громаді ширшого Клівленду буде мати так небуденну нагоду глибше зацікавитися з мистцем Я. Гніздовським та його творчістю. Відкриття виставки та доповіді мистця відбудуться в суботу 31 березня, о год. 7 веч. у West Side Federal Savings, 5839 Ridge Rd. Parma. Після доповіді біде показаний 10-хвилинний, кольоровий фільм С. Новіцького „Вісик в дереві“. Виставка буде також відкрита в неділю 1 квітня, о год. 11-5, зі щогдинним показанням фільму. Протягом квітня, виставка (лише дереворізів) буде показана у Parma-Snow Public Library 2121 Snow Rd. Parma, де її зможемо подивитися також і ширші кола американського громадянства. Відділ подбав про відповідні інформації й повідомлення в місцевій американській пресі.

Чистий дохід з виставки призначено на розбудову Музею Українського Народного Мистецтва в Нью-Йорку. 12-й Відділ СУА запрошує українське громадянство до численної участі.

Неоніла Винярска

В СССР поширюється „пошесть“ пияцтва

Москва. — „Известия“ з 6 березня у розділі „юридична служба“ широко обговорюють „закон проти пияцтва в СССР. З того погляду інтерес мають опубліковані листи читачів.

В. І. Корняк з Рязані пише: „Часто приходиться зустрічатися на вулицях п'яних. Вони не хулягани і не поповняють проступків і тому мільйони їх не зачіпає. Але вид цих людей, які відкрили, випивають пляшку „на трохи“, викликає обурення. Чому не видати закон, на основі якого притягається б до відповідальності за такі випадки“.

А. Сфремов з Омська звертає увагу на виготовлення самотому в СССР і пише про одну подію, якої він був свідком, коли на прийнятті „цілком відкрито гостили якимось дуже сильним домашнім напінком, який називали брагою. Після одні-двох склянок того на-

пінку багато вивинилося п'яних. Треба карати за всякі спиртні напінки домашнього виробу“.

Група читачів з Калуги пише у листі: „Нас тривожили судба підлітків, що вживають алкогольні напінки. Треба гостріше карати тих, які втягають молоді у пияцтво“.

І. Зосімов з Челябінська перестерігає перед пияцтвом, яке поширене між водіями автомашин. „Мені часто доводиться зустрічатися, — пише він, — з випадками аварій автомашин і, як правило, вони зв'язані з тим, що водій або був п'яний, або десь випив“.

Коментуючи ці листи та даючи відповіді на питання, „Известия“ звертають увагу на законні форми боротьби з пияцтвом в СССР, на велике поширення якого часто звертає увагу підсвідомість преси, апелюючи до „комуністичної свідомості“ та „дисципліни“.

Появився друком новий том „Студії до історії українців Канади“

д-ра М. Марунчана

Вінніпег (Н. Н.). — Четвертий том „Студії до історії українців Канади“, який з'явився при кінці 1972 р. накладом УВАН Канади, містить 35 нарисів, статей та есеїв з історії українців Канади. Цим томом автор М. Г. Марунчак поглиблює розуміння цього надто важливого періоду української історії в Канаді. С тут такі праці, як „До історії українського нападського воцтва за морем“, „Агапія Гончаренко і Кирило Генита канадські українці“, „До джерел формування політичної думки українців Канади“, „Три Свєтєніські ази“, „Акція Воєвого фонду в Канаді в 1906 р.“, „До історії УНС в Канаді“ та інші.

В розвідці „Українська мова „урядовою мовою“ Канади в історичній добі“ автор наголошує, що українською мовою не тільки послуговувалися в двомовних школах провінцій Манітоби, Саскачевану й Альберти, але також була низка законів в цій мові для користування українців в зазначених провінціях. Федеральний уряд

також публікував українською мовою інформаційний матеріал для українських поселенців. Українською мовою обильно покористувалися в своїх публікаціях політичні партії „ліберальна“ (консервативна) і „радикальна“ (указував українців, як одну національну спільноту. В історичній добі української мови була в Канаді ужити і то коді, коли в Канаді не було ще „Віль Об Райтс“, як також не декларувалося так багато про „громадянські та етнічні права“.

Видання д-ра М. Марунчака це цінна праця, що в докментальній історичній заповіді заповнює прогалини в українській мові, та майже повністю передруковано перше видання спроби написання „Історії українців Канади“ на початку в 1907 р. В ньому має 311 сторінок друку та друковані на доброту папері. Його ціна в доларів Замовлення слати: Historical Publications, 116 Noble Avenue, Winnipeg R2L 0J6, Canada.

Створено Осередок Студій Техніки України

Нью-Йорк (С. П.). — З ініціативи Головної Управи Т-ва Українських Інженерів в Америці створено, тут 28-го лютого 1973 р. при цьому Товаристві Дослідний Осередок Техніки України. Питання потреби створення такого Осередку „продискутовано“ в особі на окремих засіданнях запрошених членів ТУ-ІА та представників уже існуючих дослідних установ, а також на пленарному засіданні Гол. Управи ТУ-ІА 14-го лютого д. р. Потріба покликана до життя центр дослідження стану техніки в Україні (та зв'язаних із нею ділянок промисловості й економіки України взагалі) є очевидним. Сьогодні техніка відіграє все більшу роль у житті всіх народів; її вплив значить дедалі збільшується в абсолюті всіх людських життів одиниці та людства. Тимчасом, дослідження росту техніки в Україні під советським режимом провадяться крайнє незадовільно й тенденційно. Нечисленні видання наслідують історію техніки лише небагатою, доволі вибраною кількістю матеріалів в епізодичних, несистематичних. Відноситься враження, що про деякі ділянки техніки писати взагалі заборонено, в усякому разі за останніх 30 років не опубліковано ні однієї глибокої, критичної аналізи розвитку такої ділянки як модерної металургії, комплексного та прецизійного машинобудування, хемії високомолекулярних сполук, приладобудування та виробництва електронної апаратури. Зовсім відсутні є праці з історії розвитку ядерної техніки в Україні, літ акумуляції, ракетобудування, техніки в радіозв'язку, геофізичного

дослідження сферосфери та йосферії, дослідження космосу.

Також на еміграції існуючі дослідні установи не мають змоги проаналізувати стан техніки в сучасній Україні; зосереджують зусилля здебільшого на комплексній проблемі народного господарства України, в якій, як також за проблемою успішного та політичного сектора. Не дивлячись на це, що в обох площинах „дійових“ блискучі праці великої наукової ваги, проблематика техніки, а також проблематика найважливішої ділянки промисловості України, перетворена в них здебільшого на маргінальну.

Тому ТУ-ІА, маючи якраз своїм завданням розширення до зміст регулярних інформаційних та методологічних зв'язків з українською технікою, а також з метою розкриття всіх аспектів розвитку техніки в Україні та оголошення результатів, вирішення на окремих конференціях, симпозіумах, семінарах, і, пізніше, в друкованих збірниках.

Перед Дослідним Осередком Техніки України при ТУ-ІА ставиться завдання, відповідальна, дослідження, при чому: вона розрахована і запроектована на довгий протяг часу вперед. Буде потрібно кошти і буде потрібно багатого співробітництва (також з-за кордону ТУ-ІА). У права Осередку ілюструється, що вона започаткує скоротити і розвине вже в недалекому часі заплановане дослідження стану техніки в Україні. Управління техніки, що співробітниками Осередку стануть незабаром і спеціалісти окремих сфер розвитку професійних організацій, яких буде дана можливість познайомитися із основною працею Осередку.

ЗСА вимагатимуть від Франції

Відшкодування за військове добро

Вашингтон. — Американські керівні кола сподіваються, що новий французький уряд, який буде сформований після перевороту в минулі дві неділі парламентських виборів, прихильніше поставиться до претензій Америки дати їй відшкодування за військове добро, що його Америка залишила у Франції, коли на вимогу президента де Голля ЗСА зліквідували у Франції всі свої тамтешні бази. Усі ті американські встановлення, що з часу останньої світової війни й збудовані негайно після неї коштували Америці к. 912.700.000 дол. Америка вимагала від Франції відшкодування на суму к. 350 мільйонів і додатково Північно-атлантичний Союз вимагав 293.400.000 дол. Зокрема Америка збудувала в Франції великої стратегічної ваги нафтопроводу коштум 54.660.000 дол. Шарль де Голль вважав, що американські бази на території Франції й різні встановлення Атлантичного Союзу, що підлягали коштам НАТО, повинні бути відшкодовані. Америка вимагала від Франції відшкодування за військове добро, що його Америка залишила у Франції, коли на вимогу президента де Голля ЗСА зліквідували у Франції всі свої тамтешні бази. Усі ті американські встановлення, що з часу останньої світової війни й збудовані негайно після неї коштували Америці к. 912.700.000 дол. Америка вимагала від Франції відшкодування на суму к. 350 мільйонів і додатково Північно-атлантичний Союз вимагав 293.400.000 дол. Зокрема Америка збудувала в Франції великої стратегічної ваги нафтопроводу коштум 54.660.000 дол. Шарль де Голль вважав, що американські бази на території Франції й різні встановлення Атлантичного Союзу, що підлягали коштам НАТО, повинні бути відшкодовані. Америка вимагала від Франції відшкодування за військове добро, що його Америка залишила у Франції, коли на вимогу президента де Голля ЗСА зліквідували у Франції всі свої тамтешні бази. Усі ті американські встановлення, що з часу останньої світової війни й збудовані негайно після неї коштували Америці к. 912.700.000 дол. Америка вимагала від Франції відшкодування на суму к. 350 мільйонів і додатково Північно-атлантичний Союз вимагав 293.400.000 дол. Зокрема Америка збудувала в Франції великої стратегічної ваги нафтопроводу коштум 54.660.000 дол. Шарль де Голль вважав, що американські бази на території Франції й різні встановлення Атлантичного Союзу, що підлягали коштам НАТО, повинні бути відшкодовані. Америка вимагала від Франції відшкодування за військове добро, що його Америка залишила у Франції, коли на вимогу президента де Голля ЗСА зліквідували у Франції всі свої тамтешні бази. Усі ті американські встановлення, що з часу останньої світової війни й збудовані негайно після неї коштували Америці к. 912.700.000 дол. Америка вимагала від Франції відшкодування на суму к. 350 мільйонів і додатково Північно-атлантичний Союз вимагав 293.400.000 дол. Зокрема Америка збудувала в Франції великої стратегічної ваги нафтопроводу коштум 54.660.000 дол. Шарль де Голль вважав, що американські бази на території Франції й різні встановлення Атлантичного Союзу, що підлягали коштам НАТО, повинні бути відшкодовані. Америка вимагала від Франції відшкодування за військове добро, що його Америка залишила у Франції, коли на вимогу президента де Голля ЗСА зліквідували у Франції всі свої тамтешні бази. Усі ті американські встановлення, що з часу останньої світової війни й збудовані негайно після неї коштували Америці к. 912.700.000 дол. Америка вимагала від Франції відшкодування на суму к. 350 мільйонів і додатково Північно-атлантичний Союз вимагав 293.400.000 дол. Зокрема Америка збудувала в Франції великої стратегічної ваги нафтопроводу коштум 54.660.000 дол. Шарль де Голль вважав, що американські бази на території Франції й різні встановлення Атлантичного Союзу, що підлягали коштам НАТО, повинні бути відшкодовані. Америка вимагала від Франції відшкодування за військове добро, що його Америка залишила у Франції, коли на вимогу президента де Голля ЗСА зліквідували у Франції всі свої тамтешні бази. Усі ті американські встановлення, що з часу останньої світової війни й збудовані негайно після неї коштували Америці к. 912.700.000 дол. Америка вимагала від Франції відшкодування на суму к. 350 мільйонів і додатково Північно-атлантичний Союз вимагав 293.400.000 дол. Зокрема Америка збудувала в Франції великої стратегічної ваги нафтопроводу коштум 54.660.0

В ПОШАНУ НЕЗАБУТНЬОГО ЗЕНОНА ЗЕЛЕНОГО

„Все минає, але любов
всіх вічно зостається.
Все минає, але не Бог і
не любов“.

Гр. Сковорода

Болуча вістка облетіла по світу поміж українцями в п'ятницю 2-го лютого д.р. Не стало між нами Зенона Зеленого — незабутнього і невід'язуваного учителя, виховника молоді, великого громадянина, організатора громадського життя, провідника, воєводи, ніжного сина, чоловіка, батька, брата у родинному житті, вірного приятеля, ідеального співробітника у праці, а понад усе — шляхетної людини, небуденного джентельмена, особливого культурного поведінки, духовності і світосприймання.

Біль проймає серця усіх його рідних і приятелів, але кожний з нас, що знав Покійного, його діяльність і життя, у жалю шукає того вічного, що залишається по людях у їх духовності, у пам'яті про них. „Все минає, але не Бог і не любов“, „Все є вода, але буде дружна пристань“ — каже Сковорода. Життєвим шляхом Зенона Зеленого керували Бог і любов, життя його поплило, як вода, але залишив він багато дружніх пристаней — доброї пам'яті у людей, глибокої поваги і любові у тих, хто знав його ближче.

Сьогоднішня наша згадка про нього — це одна з тих пристаней, щоб зупинитись і розповісти про вишукану шляхетну Людину, з життя якої треба і можна багато навчитись.

Зенон Зелений народився 2-го вересня 1901 року в Добрянці біля Львова в родині вчителя. Був він третьою з чотирьох дітей. Батько рано відійшов внаслідок нещасливого випадку (маючи всього 36 років!), залишивши матір та шестеро дітей без забезпечення. Матір Анна з Мишулів і діти у гармонійному і працюючому родинному житті зуміли побороти всі труднощі життя, допомогти один одному, щоб здобути освіту та звання. Це була вишукана родина.

Будучи учнем 8-ї класу гімназії в 1918 році, Зенон і старший брат Богдан стали воєводами УГА, були учасниками славного походу цієї Армії на Київ, боролися з денікінцями, були в польському полку в Тухолі. Повернувшись з неволі, Зенон екстерном склав іспит зрілості. Щоб заробити на студії собі і допомогти молодшим в родині та матері матеріально, кінчає ряд фахових курсів, працює, заробляє приватними лекціями, був студентом української тайної політехніки, на правничому факультеті Львівського університету, але в 1929 році кінчить математику й фізику. У цьому ж році одружується з Марією Бачинською. В 1931 році народилася донька Оля, а в 1937 — Оксана-Криштина, смерть якої у 1942 р. пережив дуже глибоко.

Згодом відбуває військову службу в польському війську. Після складення наукового іспиту із математики й фізики, працює у середніх школах Львова.

За першої більшовицької окупації працював завідувачем кабінету методики навчання математики й фізики в Інституті вдосконалення вчителів у Львові, виконував одночасно функцію обласного шкільного інспектора. У 1940 році організував республіканську конференцію учителів математики й фізики, брав участь у науково-методичній конференції у Києві. Тоді мав змогу здійснити свою мрію — побувати у Києві та на могилі Шевченка в Каневі. За німецької окупації був референтом шкільництва в кураторії, а згодом керівником шкільного відділу Українського Центрального Комітету у Львові. В 1943 році довелося прийняти це й провід Відділу Опіки над Молодістю і Родинною в УКП. Тоді ж був головою студентського спортивного клубу, членом Босової Управи Дивізії „Галичина“. Аж до закінчення війни 1945 року, наражаючи своє життя, брав до Європи, опікуючись українською молоддю, що її німці звербували до проти-

летунської обслуги в німецькій армії. Опікується цією молоддю, подбав про створення для неї двох гімназій у Німеччині. Праця та ціла проблематика молоді у протилежності службі описана у книжці Зенона Зеленого п.н.: „Українське Юнацтво у вири Другої світової війни“, що появилася в Торонті 1965 року.

Бувши керівником шкільного відділу УКП, організував і розбудовував українське шкільництво (дошкільні, народні, середні, фахові середні школи), дбав про якісніше навчання, про забезпечення учителів і учнів, „виготовувавши“ у німців багато дітей, яких насильно забирали на працю до фабрик.

У таборах Ді-Пі знову працює у школі, а прибувши до Канади в 1948 році, понад рік працює фізично, а вчорашню одночасно викладає тригонометрію і статистику в Assumption College у Віндзорі.

Організаційний хист і наполегливість допомогли Покійному засвоїти швидко англійську мову та здобути кваліфікації до навчання у державних школах Канади. Вчив у середніх школах Канади понад 18 років аж до 1970 року, поки не перейшов на пенсію. З'єднавши собі не тільки любов учнів і товаришів праці, але й батьків, користувався великою повагою, авторитетом, швидко асимилювався на провідне місце — голови департаменту математики у середній школі Richmond Hill біля Торонта.

Був педагогом — мистцем. Втілював завжди і скрізь любов до своїх учнів, співробітників-учителів, батьків, товаришів праці, — усіх, з ким зустрічався в житті. Зенон Зелений був не тільки практиком. Його дипломна праця „Проблеми Платона“, за словами професора, надавала, після поширення, до одержання ступеня доктора. Спільно з двома іншими математиками у Львові написав українською і польською мовами підручник математики, виданий у Львові; робив переклади підручників математики з російської мови, з польської на українську та з російської на польську. За німецької окупації написав підручник алгебри українською мовою.

Незвичайно багата і плідна громадська робота Покійного, яку він розпочав у своїй юності ще в Академічному Домі, постійно зростала і все вона пов'язана з молоддю, вихованням. Ще у Львові до 1939 року займався опікою над неможливими дітьми, будучи секретарем у Відділі Вакаційних Осель. Належав до Т-ва Рідна Школа, Провіста, Т-ва Охорони Вовних Могил, Учительської Громади, до Т-ва прихильників астрономії та багатьох інших. На еміграції був членом НТШ, Асоціації вчителів, до Т-ва прихильників астрономії, парохії церкви св. О. Миколая, Українсько-Канадського Легіону ч. 360. Об'єднання Українських Педагогів, був організатором і його душею впродовж 7 років, очолював Видавничу Комісію для видавання „Археології“ Ярослава Пастернака, організував і проводив працю Комісії Української Виховної Системи, довір, спільно з К. Палієм, до відбудови культурно-освітньої сесії на СКВУ, на якій був схвалений виховний ідеал українця в діаспорі. Виконував функції голови ОУПК, провів багато річних конференцій, наукових сесій для підготовки Світової Освітньої Сесії на СКВУ.

За цей вклад сили, здоров'я і серця та особистих коштів на розбудову українського шкільництва в Канаді Збори ОУПК в 1963 році надали Покійному почесне членство ОУПК і за ці ж самі заслуги 6-ий Крайовий Пластовий З'їзд Канади проголосив Зенона Зеленого почесним членом Пласту у цьому ж році. У 1970 році Загальний Збір Координаційної Виховно-Освітньої Ради Канади (КВОР) надав йому почесне членство КВОР, а в 1969 році Головна Управа Братства кол. Воєнів 1-ї УД УНА нагородила його медаллю св. Архистратига Михаїла за жертвенну допомогу українській справі у всіх ді-

Сковорода в Парині і Мюнхені

У близькому відступі часу відбулися два вечори, присвячені нашому філософові Григорію Сковороді у Парині 18 січня д.р. й у Мюнхені 1 лютого д.р. — призначені для чужинців публіки. Хоча на обидвох вечорах залі були вичищені, то більшість слухачів була все таки українська. Та навіть, коли малі порстки французів і німців довідалися про „перший розум наш“, — то УВУ з його енергійним ректором В. Янівним виконало своє завдання задовільно, бо чужинці могли довідатися, що Сковорода був українським, а не московським філософом.

Не обійшлося й без плутанини, які вносять у вивчення Сковородиної філософії зокрема чужинські дослідники, користуючись переважно м.о.с. ковськими джерелами (у Парині якийсь москаль роздавав присутнім брошурку московською мовою про „старчика“ Сковороду!).

Оця то брошура мабуть послужила проф. П. Паскалем з Інституту славістичних студій у Парині, який і влаштував цей вечір, — бо він просто представив Сковороду як „кльшонара“ — „старичка“ зі своєю родиною і доморослою, а не високошкільною „філософією“, виглосивши промову похвальним і протекційним тоном. Навіть французька публіка обурилася на таке ставлення „справі“.

Коли ж дійшли до слова української промови й один за одним з'являлися тези проф. Паскаля, — шойно тоді вросла на весь рід світла постать „українського Сковорода“. Д-р А. Жуковський говорив про „Кисно-Могилівську Академію, як місце духовної формації Сковороди“, подаючи програму студій і виховання в цій нашій „альма матер“, що на той час була першою й єдиною на Сході Європи. Д-р К. Митрович навістив „Платонські елементи у філософії Сковороди“, заперечуючи цим самим „доморослість“ його дчення, проф. д-р О. Кульчицький представив Сковороду як „Передвісника персоналізму“, підкреслюючи його новаторство у філософії, й урешті ректор В. Янів на закінчення „поставив крапку над „і“, виділяючи неслучайні тези проф. Паскаля про „старчество“ Сковороди.

У Мюнхені все відбулося зовсім подібно, але з відвертним порядком. На вступі

ректор УВУ В. Янів дав дуже гарний нарис життя і творчості Сковороди, підкреслюючи багатство української філософії пізнього часу — Мірчука, Ярему та ін. і особливо, підкреслюючи його високі студії й величезне знання, набуто по всіх університетах Європи, — щоб зразу відбити будь-які тези про „старчество“. Проф. д-р Г. Штадтмюлер з Максимилянського університету, спеціаліст від історії Греції, — дав цікавий виклад про грецькі поселення на Чорному морі, але ні одним словечком не торкнувся до основної теми вечора — Сковорода. Знаючи грецьку мову, мав би тут велике поле для пошуку! Дод. д-р Е. Фелькль говорив гарно і тепло про „Сковороду і православ'я“.

На жаль, користуючись „американським“ автором і не знаючи, що він московсько-го походження, повторив несправді про „протестантизм“, „масонство“ і т.п. нісенітницю у Сковороді, тоді, як у дійсності український Сковорода виступав проти жалюгідних практик московської церковної політики. І урешті проф. д-р О. Кульчицький повторив свою паризьку доповідь і цитує французьких та німецьких філософів, послідовників персоналізму, — підкреслив новаторство в цій ділянці нашого вчельного.

З мюнхенським вечором трапилося цікаве і характеристичне яє іє розуміння. Хоч його влаштував Семінар Східної Європи Максимилянського університету, вечір чомусь мав відбутися в залі Миської ради. Несподівано прибули до Мюнхену москалі, щоб заснувати Німецько-Совєтське товариство. І ось Миська рада, налякавшись присутності українців у ратуші під час гостювання москалів, змінила своє рішення та перевезла публіку своїми автобусами до Дому Мистецтв. За цей подвиг українських професорам, помстились українські студенти. Вони вийшли на залу німецько-совєтської принази, розкинули смердючі і летючі, вимагаючи „Волі для України“, „Звільнення письменників з тюрми“ та „Прав, людині“. Коли ж їх почали випихати цивільні поліцейські, — молоді зі співом „Ще не вмерли“, вийшли зі залу. Про цей випадок повідомляла німецька преса і польське радіомовлення „Вільної Європи“.

Софія Наумович

Перевибори Управи Оселі ОДУМ-у „Київ“

Трентон, Н. Дж. — Фундатор оселі ОДУМ-у „Київ“ на своїх річних зборах, що відбулися у неділю 25 лютого д.р. у приміщенні Українсько-Американського Демократичного Клубу у Трентоні вибрали нову Управу на 1973-75 рр. Головою оселі обрано довічного заступника голови, Василя Дорошенка. До Управи увійшли: М. Граур, перший заступник, І. Самчук, другий заступник, В. Григоренко, секретар, С. Євсєвський, фінансовий референт, Ф. Корсу, скарбник, С. Кальман, референт культурно-освітній й преси, П. Лев-

ченко, господарський референт. Члени Управи — В. Кирейко й О. Богдан, Контрольна комісія: голова А. Філімончук, Ю. Іхтарів й Г. Омельченко — члени.

З огляду на те, що на оселі будуть літати церковця св. Василя, у склад Вулицького комітету (у вишійшій особі: В. Дорошенко, В. Кирейко, М. Граур, О. Богдан, В. Григоренко, О. Кононенко, С. Кальман).

Під час дискусії багато уваги присвячено таборах молоді, а також розбудові табору й оселі.

(СБ)

лянках життя та боротьбі за волю України.

Такий життєвий шлях нашого Вчителя, такої особливості Людини, яка ніколи й ніде не була прославлена жодним ювілеєм, жодними публічними парадними, ні повідомленнями в пресі. Цього не бажав собі Покійний. Усі його відзначення відбулися в колі найближчих співробітників у дуже скромних обставинах.

Обмежені можливості не дозволяли нам розповісти про Покійного багато іншого. Сподіваємося, що не тільки перша дружина пристань, на якій ми — пластова молоді, дістаним дещо з матеріалів, змогли підлітати ними з Вами.

Писав Сковорода поради людям: „Втікай від слави, обіймай самотність, люби бідність, цілуй цимодурність, дружи з терпелістю, оселюся із смиренним укупі — оце тобі проміння божественного серця“. Ми відчуваємо оці проміння від особи

Покійного. Школа-виховання і Зенон Зелений — це сям-во двайливості, щоб цих променів „божественного серця“ — любови Бога і ближнього було якнайбільше у нашому житті.

Хай ця наша скромна згадка про вийнятку Людину — вчителя і провідника молоді Зенона Зеленого буде маленькою цеглиною для будівлі пам'ятника йому у серцях усіх, для кого він віддавав працю, зокрема у серцях молоді, цілх її покоління, яких вчив і виховував, задля яких віддав багато у своєму житті.

Жинуть з нами установи та ідеї, які створив Зенон Зелений. Життя його — це заповіт до наслідування, а духовна особистість — це проміння „божественної любови“ і дружна пристань у потці життя.

(Слово, виголошене у дев'ятий день по смерті у радіопартамі „Прометей“, Пластова Хвиля, Торонто.)

МИ БУДУЕМО!

Річні Загальні Збори Української Кредитової Спільноти в Рочестері

Про це, як відбувалися збори, записано в протоколі, ми тільки хочемо розказати про найважливіші й плани на майбутнє. Ось вони: спільний оборотний капітал Української Кредитової Спільноти в Рочестері збільшився в 1972 р. на 727,352 дол., а загальна його сума становить 3,186,360.00 доларів. У Кредитовій Спільноті об'єднано 1955 членів, і їхнє одностороннє вклади досягли суми 2,946,288 доларів. В 1972 р. надійшли нових членських односторонь в сумі 1,275,493.00 дол. З такими досягненнями прийшли на збори члени Управи Рочестерської Кредитової Спільноти.

Виступаючи перед членством із звітним головною Спільноті Вілліам Андрюшин та касир-управитель Володимир Гавриляк головну увагу звертали на те, щоб त्यільше свято — двадцятиріччя невідомої праці й зростання відзначити чотирма мільйонами оборотного капіталу. Це не є щось не є десь. Щоденні обороти вказують на те, що задум буде здійснюваний.

Ось кілька цифрових даних із звіту секретаря Кредитової Комітету, Василя Іванова: Членські позички видано в 1972 р. на суму 1,637,940.00 дол., сплат позичок зібрано на суму 1,103,188.00 дол. Ці обороти суми значно зростають. Чому? Бо найдевшу позичку можна дістати в Рочестерській Кредитовій Спільноті: одностороннє вклади забезпечені державною гарантією до суми 20 тисяч доларів; майно кредитівки заасекуроване на випадок непередбаченої втрати; усі системи господарювання є під строго державною контролею й постійним наглядом Контрольної комісії; резервний фонд на покриття втрачених позичок є більше, як вистачить; квартальна дивіденда 5,25 відсотка.

Контрольна комісія звітувала, що господарювання в рочестерській кредитівці — опадне. Без видатки були зрідні з укладенням бюджету, або окремо апробовані ухвалою керівних органів на місцевих засіданнях. Адміністраційні видатки становлять лише 2 відсотки від доходу суми, коли в інших кредитівках перевищує 38 відсоток. На оплату працівників УКС в 1972 р. видано 8 відсотків загальних прибутків. Це дуже мінімальна сума. Бо як вказує звіт Ф. де еральної Адміністрації, американські кредитові спільноти видають на виплату працівників в середньому 14 відсотків. Завдяки такій опадності вдалося створити будівельний фонд на рахунок якого вже внесено 15 тисяч доларів. Щоправда, з будовою власного приміщення кредитівки адміністрація не поспішає, бо вигідно й забезпечення приміщення спільноти має в Українському Народному Домі, але дирекція бере цю справу під увагу вже тепер, щоб пізніше не робити нерозважного поспіху.

Такі добре спланивані задуми адміністрації Української Кредитової Спільноти в Рочестері можна бачити на кожному кроці. От хоч би навести такий приклад: на початку існування кредитівки видавала бюлетень, де друковано фінансовий звіт і розсилали членам. Коли ж оборотний капітал переступив два мільйони, а число членів подвоїлося, то треба було подумати про пресовий орган кредитівки. Тут пригордіся досвід наших українських фінансових та громадських твердинь на еміграції, таких, як Народний Союз, Робітничий Союз, „Провидіння“, які без своїх пресових органів: „Свободи“, „Народної Волі“, „Америки“ не могли б виконувати ту місію, яку вони виконують для України й для української еміграції. Без пресових органів ці організації перетворилися б у звичайні „забезпечені агенції“, до яких було б байдуже українському громадянству. Тому наші союзні видають річно на утримання своїх пресових органів понад двадцять тисяч доларів. Без цих фондів союзні видавництва замірили б, а разом

із цим загубили б українську національну душу союзні й не були б нашими твердинями. Без „Свободи“ побудований хмарослаг не був би гордістю українців, бо про його будову не було б й гадки. Це збіра творити лише об'єднана, патріотична, національно свідомою громада, яка формувалася за допомогою пресових органів.

Маючи це на увазі, управа рочестерської кредитової спільноти почала розбудовувати свій пресовий орган. Кожного кварталу тут видається журнал „Кооперативна Думка“. Тепер докладається всіх зусиль, щоб журнал зробити цікавим змістом і формою і щоб він став добрим зв'язковим між адміністрацією кредитівки та громадою. Гроші на видання дирекція спільноти видає щедро.

Під час звіту про фінансовий стан Спільноти, касир-управитель В. Гавриляк сказав так: „Не всі успіхи або невдачі можна виказати цифрами й відсотками. Є ще успіхи морального й престижного характеру. До них належать наші зв'язки й контакти з громадським, кооперативними центрами, урядовими чинниками. Спільнота з ними була задовільна, а участь представників організації у нашій кооперативній конференції, їхнє зацікавлення справами кредитової спільноти та побажання заохочували нас до праці“.

Між 22-ма українськими кредитовими спільнотами, рочестерська змагається за 5-те місце, а між 70-ти американськими к р е д и т и в н и м и, вона зайняла 5-те місце. В опії керівників тих опілок — рочестерська є аздріва. Завдяки такій опадності вона здобула ступінь, яку Ліга призначила нашому касирові, оплачуючи його участь на кооперативному курсі у Корнел-університеті в Ітаді, а крім того його вибрано до Ради Філії Кредитових Спільнот Рочестерської округи.

Основним чинником громадського руху, а тим більше кооперативного, є перш за все — людина. Розуміється, успіхи й невдачі залежать від фахівців та їхнього ставлення до дорученої їм справи. Якщо працюють віддано, охоче, з любов'ю до людей та ідеї, якщо в своїй праці керуються моральними засадами й мають на увазі добро справи, а не своє, Адміністрація, американські кредитові спільноти видають на виплату працівників в середньому 14 відсотків. Завдяки такій опадності вдалося створити будівельний фонд на рахунок якого вже внесено 15 тисяч доларів. Щоправда, з будовою власного приміщення кредитівки адміністрація не поспішає, бо вигідно й забезпечення приміщення спільноти має в Українському Народному Домі, але дирекція бере цю справу під увагу вже тепер, щоб пізніше не робити нерозважного поспіху.

Такі добре спланивані задуми адміністрації Української Кредитової Спільноти в Рочестері можна бачити на кожному кроці. От хоч би навести такий приклад: на початку існування кредитівки видавала бюлетень, де друковано фінансовий звіт і розсилали членам. Коли ж оборотний капітал переступив два мільйони, а число членів подвоїлося, то треба було подумати про пресовий орган кредитівки. Тут пригордіся досвід наших українських фінансових та громадських твердинь на еміграції, таких, як Народний Союз, Робітничий Союз, „Провидіння“, які без своїх пресових органів: „Свободи“, „Народної Волі“, „Америки“ не могли б виконувати ту місію, яку вони виконують для України й для української еміграції. Без пресових органів ці організації перетворилися б у звичайні „забезпечені агенції“, до яких було б байдуже українському громадянству. Тому наші союзні видають річно на утримання своїх пресових органів понад двадцять тисяч доларів. Без цих фондів союзні видавництва замірили б, а разом

Х. Д.

НОВА УПРАВА СТАНІЦІ В-ВА УСС В НЬО ЙОРКУ

На сходах Станіції В-ва УСС в Нью Йорку 8-го березня 1973 р. обрано головою Станіції дир. Володимира Назаревича, заст. голови і скарбником інж. Юрія Шепаровича, секретарем адв. Ярослава Гриневича, членів Управи Станіції д-ра Луку Луцера і д-ра Степана Ріпського, — референтом зв'язків проф. Романа Чуба, до Контрольної комісії обрано інж. Івана Вітосняка, о. Володимира Рабія і адв. Мих. Гузара. Винавлено пам'яті померлих членів Станіції, а з близьким 60-річчям Чину УСС заплановано працю, як теж рішено відбудувати можливі часті то-вариські сходи.

Управа Станіції УСС в Нью Йорку

В ССР ЗАПОЧАТКОВАНО „СУБОТНИКИ“

Москва. — Московський партійний осередок КПСС виїхав з ініціативою відзначення річчів за дня народження Леніна, 21 квітня т. зв. „Ленінських суботників“, тобто виходом на безплатну працю у день вільний від роботи. Як інформув „Правда“ 4 березня, трудящі окремих республік „гаряче підтримують ініціативу москвичів, які постановили відбудути 21 квітня комуністичний суботник і зароблені гроші передати на фонд дев'ятої п'ятиріччя“.

Відійшов Пластун

(Дмитро Пилецький, * 20.X.1925 - † 9.II.1973)

с.п. Дмитро Пилецький

Коли 12 лютого 1973 року в поспішному пору заграв пластова сурма „На добраніч“ над ще відкритою могилу на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, а до неї стали повільно спускати домошню з грудкою землі, закрилася сторінка одного ідейного і змістовного, ще молодого життя. Над домом швидко виростає ще одна свіжа могила, що закрила назавжди тіліні останки з крові і кістки пластуна, Пластуна з великої літери.

Того морозного дня члени зібрання родина, пластова братія та українська громада поховали одного з найкращих — батька, громадянина і пластового діяча, передчасно і по важкій недугі спочилого 9 лютого 1973 року св. пам. пластуна-сеніора Дмитра Пилецького.

На початку літа 1972 з'явилася важка недуга в покійного Дмитра і, не зважаючи на великі зусилля лікаря та важку особисту боротьбу з нею Покійного, після нісемох місяців вона його скошила. Дмитро Пилецький згас на 48 році свого життя неначе смолоскип хоч так бажав ще горіти й світити. Суджено бо йому жакне інше світити із засвіти прикладом свого життя для живих та молитовно перед Всевисшнім за усе те, що так дорогим йому було на протязі всього життя.

Пластова організація була для покійного Дмитра-Пилецького другою родиною. Вступив він до відновленої на еміграції Пласту в 1946 році і від тоді до кінця свого життя безперервно був активним у цій організації, яка формувала його, а потім його та працює інших, продовжує формувати тисячі молодих.

Св.п. Дмитро Пилецький народився в селянській родині на Бучаччині в селі Коропець. З українським селом над берегами Дністра зв'язана його юність, яка не була легкою, бо Дмитро вже в 12 років життя втратив свою матір. Середню освіту здобував в Бучачі та Станіславові. В 1943 році вивісав до Торговельної Академії у Львові. В серпні 1944 року його в Криничі, разом з товаришами, арештує гестапо за приналежність до юнацтва ОУН. Дмитро перебував в тюрмі Монтелюпо в Кракові, а потім в концентраційному таборі в Шлосенбургу в Саксонії. 15 квітня 1945 року під час евакуації табору німцями він втік разом з товаришами — сьогодні священиком Юрієм Карасевичем, проф. В. Бопорковим і мгрм А. Мельником, — при чому допомога з боку товаришів хворому і знеможеному Дмитрові рятує йому життя. Попавши до американської зони, Д. Пилецький перебував у кількох таборах для переміщених осіб, в тому і в Ангсбургу, де весною 1946 року склав матуру в українській мотржавній гімназії.

Тут він також вступив до Пласту, ставши членом гуртка старших пластунів „Пугачі“. Того ж року вивісав на політехніку в Дармштаді. Одночасно активізується в студентському житті, співпрацює з пластовим осередком в Ашаффенбурзі, бере участь в таборах (напр., в „Кадрі зв'язкових“ біля Фюссена в 1948 р.). Під кінець свого перебування в Німеччині працював в адміністрації ІРО.

В 1950 р. Д. Пилецький прибув до Америки, де закінчив студії в університеті в Медисоні, Висконсині, диплом інженера. Далі був активним в студентських організаціях (кількакратний голова Української Студентської Громади в Чикаго, член Ініціативної Комісії СУСТА) та в суспільному житті (Організація Державного Відродження України, Українська Видавнича Спільнота, „Самопоміч“, Батьківський Комітет при Школі св. Миколая та інше). Професійно працював на різних відповідальних постах в кількох американських інженерських фірмах по будові

мостів і шляхів. В праці його високо цінили, був любий товаришом та, де і коли міг, радо допомагав своїм землякам.

Від початку поселення в новій країні заангажувався до Пласту, беручи активну участь у заснуванні осередку в Чикаго, а далі у виховній праці, будучи бунтучим командантом кількох таборів та членом станційної старшини. Зокрема не покинув він праці в станції тоді, коли вона переживала важку кризу і випробування після трагедії на Великому Луїзі. В 1968-70 рр. став у провіді станції, яка належить сьогодні до однієї з найближчих в Америці. Під його провідом відбулося відзначення 20-ліття існування станції та взагалі проходила розбудова гарного новопривібаного пластового осередку-дому.

Тримав руку на живці кожної пластової діяльності — виховної, адміністративної чи пластово-суспільної. Його майже щоденна присутність у пластовій домівці, зустрічі і розмови з іншими виховниками та рядовими пластунами, поради і нагляд над усім, уважались такими нормальними, що коли б цього не було, шойно тоді воно звернуло б на себе увагу. Д. Пилецький брав участь в загально-крайових зустрічах, з'їздах та нарадах. На протязі однієї каденції був він членом Крайової Пластової Ради.

ЯК МОСКВА НИЩИЛА НТШ

(Закінчення з стор. 2-й)

цілістів - р-е волюнтерів («боротівців»). Вони перешли до Російської Комуністичної Партії (чи пак до її філії в Україні під фірмою КП(б)У) і були втягнені навіть до Совнаркому. Сталін уклав угоду з давнім більшовицьким українським роду Миколою Скрипником і групою давніх боротівців під проводом Олександра Шумського, що коли вони будуть його підтримувати проти опозиційної групи Троцького, то він їм дасть свободу в культурній «українізації». На цей гачок звалили себе давні боротівці і стали всіма силами підтримувати совєтську владу під керівництвом групи Сталіна. Ця нова хвиля «українізації» дала можливість групі членів НТШ в УАН осягнути хоч дещо фінансових засобів і друкування своїх праць при половинній автономії.

Другий совєтський наступ на українську науку

Ті члени УАН, що були давніми членами НТШ, а які залишилися в Києві, мали себе надією, що УАН розбудується в твердиню української науки і культури. Це, на їхню думку, дасть українській нації перетримати московсько-совєтське лихоліття і в слушний пору Україна відістане свою суверенність. Це все були давні співробітники Грушевського в рамках НТШ і пізнішого Українського Наукового Товариства. Вони приманювали Грушевського до повернута до Києва для спільної праці в УАН. В 1923 році Грушевський зразу згодився піти формально за цим локалізацією. Перешкоди з боку совєтської влади, казали приятелі з Києва, не буде, бо УАН має автономію. Але Грушевський фактично лише використав це запрошення УАН до Києва. В дійсності він рішив вертатися до Києва виключно на певний надій на близьку інтервенційну війну коаліції демократичних держав Заходу під гегемонією Британії проти Совєтського Союзу. Це викликало напевно революцію проти совєтської тираниї і дасть змогу Україні відістати свою національну державність так, як це сталося внаслідок першої світової війни 1917 року, коли поразка на фронтах завалила царат, як носія російської імперії.

Грушевський вийшов до УАН на початку 1924 року. Ніколи він не складав злягань вірності для совєтської влади. Коли при повертоті редактор українських «Вістей» * Я тоді перебував у Празі, після докторату в Карловім Університеті, як стипендіат масаринської стипендії для продовження історично-суспільних студій. У вересні 1923 р. громада в Празі була заслана вісткою, що Грушевський хоче вертатися до Києва. Провід Українського Громадського Комітету тоді звернувся до мене з проханням, щоб я негайно, без папощин, поїхав до Вєдену біля Відня, де тоді жив Грушевський, із завданням переконати його не вертатися до Києва, а переїхати до Праги, де він дістане катедру в УВУ з повною платнею і також додаткову плату за навчання в Українській Господарській Академії. Мене визначено для цієї місії тому, що я кілька років тісно співпрацював з Грушевським ще від студентських часів, коли був головною Української Академічної Громади. Грушевський мав до мене повне довір'я. Тому він під словом дотримати тайну зів'язав мене, що лише формально користає з запрошення до УАН. Фактично він вертається тому, що певний, що за кілька років, в зв'язку з новою війною, в СССР вибухне загальна революція, і тому він там уважатиме свою присутність концією. Грушевський пригадав мені, що він одиний у 1914 році був певний, що в царській Росії, внаслідок війни, вибухне революція. Тому він тоді також вернувся до Росії, хоча знав, що спочатку його пойдуть за ґрати. Про це я писав свого часу, щойно тоді, коли вимерли всі, що мали справу з поворотом Грушевського, аби їх ніхто не наражав.

Республіканці і ліберали пропонують
Робертові Вагнеру кандидатуру
на посадинку Нью Йорку

Нью Йорк. — Тут поширилася думка про те, що республіканці і ліберали вирішили пропонувати Робертові Вагнеру кандидатуру на посадинку Нью Йорку. Коли ж йдеться про самого Р. Вагнера, то він каже, що він не республіканець, але підтверджує, що з ним переговорювали представники Ліберальної партії та республіканці.

„МЕТА“ — центральне бюро українських подруг

Недавно перейшла через українську пресу вістка про створення центрального бюро українських подруг. Воно постоєло з ініціативи Соціалістичної Радикальної Партії при ЗУАД Комітетів у Філадельфії, зі світовим засігом диння. Щоб краще налагодити працю тепер організується крайовий відділ. До нього чотири, три в ЗСА (Філадельфія, Детройт, Лос-Анджелес) один в Австралії й один у Франції. Нагадує надійний контакт з українськими поселенцями в Польщі.

До цих бур можуть з'ясуватися усі українці й українки, що шукають за українськими п-ртерами подруги. Можуть теж, як посередники, аргументувати батьки, родичі, свояки і знайомі кандидати до подружжя. До цього жаття за їхньою або й без їх відомою. До згодошення виставляти подати тільки ім'я, прізвище й адресу, на яку Бюро вишле негайно всі потрібні інформації, квестіонарій й записи.

Бюро гарантує певну дискретність і ретельність, що ніхто крім керівників його не буде знати прізвища й адреси зголошеної борби аж доки вона сама не виявить своєї ідентичності.

Бюро в підчиненні Соціалістичної Радикальної Партії при ЗУАД у Нью-Йорку й у відповідності з високим моральним національним стандартом Єдиного Цілого Бюро «с» допомагає у

Загальні Збори УСО „Трибу“

У неділю 25-го лютого 1973 р. у владній залі при 4932 Н. Брод вул. у Філадельфії відбулися Загальні Збори УСО „Трибу“ — популярного об'єднання українців спортивного товариства.

Збори відкрив уст. голова Степан Бриндзей, вітаючи та відмовляючи мовами та вітанування одностайним мовчанкою до двох померлих членів Т-ва: д-ра С. Гараси-ма і інж. П. Германа.

Вибрав Президію: Степан Мазурек — голова, Мирослав Суботний — заступник і Степан Новоженко — секретар.

По прочитанні протоколу з попередніх зборів С. Бриндзей звітнував про минулі роки.

Організацію розкрито, Ефремова і інших членів СВУ в 1929 році арештовано і поствавлено перед „показовим“ суд. Обвинувачем був знову „землячок“ Панас Любченко, колишній боротівець. Підсудних засуджено і потім ліквідовано у слуху для ворога пору. Цей процес у 1930 році був власне фактично другим наступом на Академію і на її незалежну науку.

До процесу СВУ приїхало 45 осіб, переважно співпрацівників ВУАН з Ефремовим, як головним обвинуваченим. Це були члени ВУАН або студенти і приятелі Ефремова. Цим процесом планувала влада не лише унеможливити значну групу українських незалежницьких і інтелектуальних, але також витворити атмосферу переляку. Цим терором мала бути відрахована вся українська інтелігенція від активності серед суспільства в національному дусі.

Вся ця група і значна кількість приятелів були заарештовані в тюрми або заслані, але потім їх прогресивно ліквідовано.

Після того другого наступу на українську незалежну науку незаробом влада приступила до третього наступу на неї. Про це буде мова в наступній частині цього огляду.

Після того другого наступу на українську незалежну науку незаробом влада приступила до третього наступу на неї. Про це буде мова в наступній частині цього огляду.

„Чорноморська Січ“ чемпіоном
сімкового турніру Шейфера на 1973 рік

„Чорноморська Січ“ — Португальський СК 3:1

Петерзон, 2 березня. — Вперше в своїй історії 10-літній історії цього найпопулярнішого футбольного турніру в околицях егеїти Нью Джерсі-Нью Йорку, що його спонсорує відома фірма броварів Шейфера, „Ч. Січ“ здобула звання чемпіона і зв'язану з ним відому фінансову нагороду, що є найвищою в цьому виді спорту в ЗСА. Минулорічний чемпіон турніру СК „Рома“ одержав суму 5.000 дол. Не дарма на прогріз останніх 10-ти тижнях, коли відбувалися в залі Арморі в Петерзоні, заванта і надзвичайно емоційній баталії, американська і етнічна преса присвятили цьому турніру багато уваги. Перший цінний чемпіонат „Ч. Січ“ здобула знову заслужено. Після 1 поразки з дуже підсиленням професійними футболістами — Італійським клубом з Пассейку 0:1 „Січовики“ за винятком одного ремісу, перемогли усіх противників в більшості високими виследи. До останньої рунди турніру кандидатом на чемпіона був теж згаданий клуб, але це могло статися у випадку поразки українських футболістів в останній грі. Згідно з чудовою грою „Січовики“ не завели своїх симпатиків і в останній календарній зустрічі з Португальським клубом, якого авенію перемогли 3:1 і цим самим розв'язали надії італійців стати чемпіонами турніру. Переможні голи для „Ч. Січ“ здобули: двоєкратно Михайло Фарміа і лідер турніру Ренефер.

Склад „Ч. Січ“, чемпіонів Шейфера турніру: Ллевен, Габере, Вільчак, Паньків, Каздоба, І. Паливода, Лич, Фарміа, Ренефер, П. Паливола, Ткач, Касієнко, Михайло Паливода — менаджер. Офіційний м'яцевий показник таблиці гор турніру Шейфера 1973 року. 1. Чорноморська Січ — 15:3 точок, 24:5 воріт; 2. Італія, Пассейк — 14:4 т., 14:8 в.; 3. Рома СК — 10:8 т., 11:11 в.; 4. Воксбург ФК — 9:9 т., 13:12 в.; 5. Фрайні СК — 9:9 т., 15:14 в.; 6. Італія Байон — 8:10 т., 19:17 в.; 7. Айршип - Амер. ФК — 8:10 т., 7:10 в.; 8. Вісла СК — 7:11 т., 8:11 в.; 9. Португальський СК — 6:12 т., 7:13 в.; 10. Молфетта ФК — 4:14 точок, 5:16 воріт. У показнику таблиці стріляв два перші місяці займають: Л. Ренефер 9 точ. і М. Фарміа 9 точок.

ВІДВІВАНКА

І Чоловіча Дружина „Ч. Січ“ — віце-чемпіон Східних ЗСА

Довер. Нью Джерсі 3 березня. — Відбувся тут в залі Комюніті Коледжу 10-й Річний турнір за чемпіонат Східних відвівничих районів ЗСА, в яких І чоловіча дружина „Ч. Січ“, після заванта цінних гор, що затигнулися до півночі, остаточно здобули почесний віце-чемпіонат. Цей новий успіх наших відвівничих заслужено на особливе відзначення, коли згадаємо брак в складі дружини таких чоловічих стиначків, як В. Вагнерський і В. Девріс — обидва саме перебували в далекій стейтах: Техасу і Массачусетс в зв'язку з своїми працями, а О. Попович усе ще лікує важку контузію ноги. У звіттовому турнірі

Але Тарзан сказав скритися, поки чужинець не стріляв до нього! Та, я не чекав, поки

М. С.

ЗБОРИ
ВІДДІЛІВ
УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ,
16-го ВЕРЕСНЯ 1973 р.

ФІЛАДЕЛФІЯ. На Зборання чл. викладач 397 Відд. від год. 7-8 веч. в домі УСО Тризуб, 4932 Н. Брод вул. Проситися вирізняти місця. — Управа.

СУБОТА,

17-го ВЕРЕСНЯ 1973 р.

НЬО ЙОРК. Н. Н. Місячні збори Т-ва Шейфера 361 Відд. о год. 7-8 веч. при 119 Ave. „А“ в власній квартирі. На зборах будуть порушувати справи нової Управи. Проситися вирізняти чл. викладач. — Д. Захарченко, гол., В. Варагура, секр.

НЬО ЙОРК. Н. Н. Місячні збори Т-ва Чор. Січ. 14 Відд. о год. 7-8 веч. в приватній квартирі Чор. Січ, 690 Сенфорд Авеню. Проситися вирізняти викладач. — В. Роговський, предс., М. Отрок, секретар.

НЬО ЙОРК. Н. Н. Річні збори Т-ва Свобода 194 Відд. о год. 7:30 по пол. в приватній квартирі Самомош, 98 Сенфорд Авеню. На порядку: звіти Управи і К. Комісії та вибір нової на 1973 р. Проситися чл. прийти. — Управа.

ФІЛАДЕЛФІЯ. На Місячні збори 397 Відд. о год. 3-й по пол. в домі Угр. Амер. Гор., 847 Н. Френчлі вул. Після зборів о год. 4-й по пол. в самій приватній квартирі — РІЧНІ ЗБОРИ. На порядку: звіти Управи і К. Комісії та вибір нової на рік 1973. Проситися чл. прийти. — Управа.

Різне

Потрібний професійний МУЗИКА ДО ОРКЕСТРИ (Trumpet-player) Тел. (212) 673-2349

MALE & FEMALE

SUPERINTENDENT Middle age couple, no pets, no rent collections. Must have at least 3 years experience. 50 family garden apt house in East Orange. Lawrence Bernstein, 1064 Clinton Ave., Irvington, N.J. (201) 371-6066.

Пряця

HELP WANTED MALE

SHEET METAL MECHANICS

Manufacturer of stainless steel equipment requires exp'd people. Must be able to lay out own work. High pay, permanent position. Convenient Bronx location. (212) 792-2011. Must speak English.

юнаки „Ч. Січ“ зазнали поразки з більш досвідченими однокласниками Вест Нью Йорку на їхній площі.

О. Твардовський

Різне

Українське Висхідне Бюро
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Avenue, New York City
Tel.: (212) 476-7436
ВІСНІ ЛАГ-ПІАЧІНІ в УКРАЇНІ і до ООСР. Маса на складі все потрібне до виїзду. Носитися також РУБЛІВІ ПЕРТІФІКАТИ (привласно ПАЧІНІ до ПОЛІШІ) (таким виїздом речі). Уряд. години: від понед. до суботи 8:30 — 6:00 веч. В неділю від 10 до 2 по пол.

ДО ВИНАЙМУ
МЕШКАННЯ
в новому 2-мешкальному домі, Кергонсон, Н.У., в околиці „Соснових“, 2 великі кімнати, кухня і ласкаві, чудові погляди.
Тел. (201) 226-1185, вечором.

ДО ВИНАЙМУ
Woodside Queens
(32 кв. м) 1-80 вул.
НОВИЙ ДІМ
Близь підземні, просторі кімн., 3 спальні та ласкаві, \$300.00. 4 км. — 1 спальня \$200.00. Тел. вечорами (212) 473-7094

АДМІНІСТРАТОРА
БУДИНКУ
української установи, при 14 вул. в Нью Йорку, показаний пенсіонер. Платити за догляд. Згодуюватися.
на тел. 477-6400

FEMALE

ПОТРЕБНА
АСИСТЕНТКА
до банківської справи.
Праця на повний час. Довідки неконфідент. Мусить мати освіту наставника. Просту тел. Dr. Falcone, Jersey City (201) 663-3999

GIRL WANTED
TO ASSIST DOCTOR
in office. Full time. No exp. necessary. Must be willing to learn. Please call: Br. Falcone, Jersey City (201) 663-3999

Real Estate

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ
АБО КУПИТИ
БУДИНОК, ВІЗНЕС, ЗЕМЛЮ
звертайтеся до
УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ
GEMINI REAL ESTATE CO.
98 - Second Avenue
New York, N.Y. Tel.: 477-4668

\$20,000 ЧИСТОГО
РІЧНОГО ДОХОДУ
Досконалий дім, в дуже доброму стані. По інформації звертайтеся в будні дні 6-9 вечора
(914) YO 8-0812

Funeral Directors

Theodore WOLININ, Jr.
Директор
Похоронного Завдання
135 East 38th Street
NEW YORK, N.Y. 10018
Tel.: GE-6-1487
СОПІДНА ОБСЛУГ

ПЕТРО ЯРЕМА

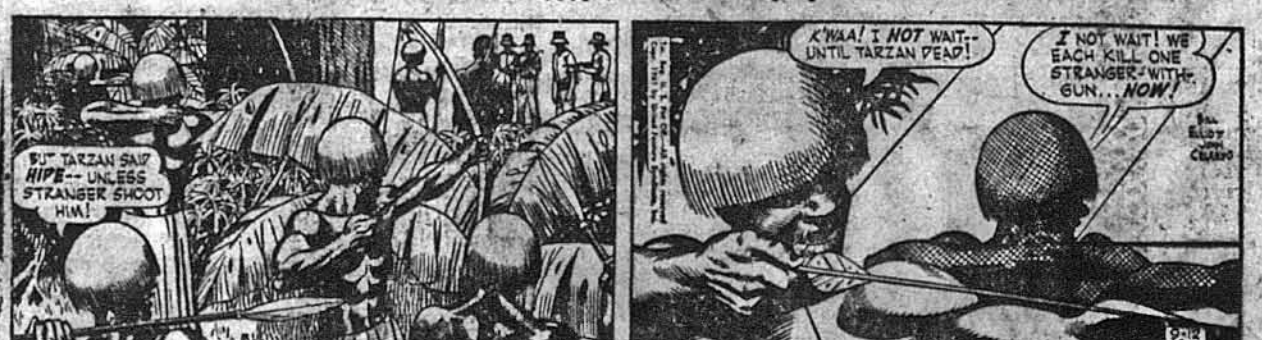
УЕР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в БРОУКЛІНІ, NEW YORK і ОКОЛИЦІ.
Контрольована температура ра. Модерна каліція з устаткуванням ДАРОМ

PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЦІПРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555

ТАРЗАН, Ч. 6902. Між уурцями настала суперечка

Але Тарзан сказав скритися, поки чужинець не стріляв до нього! Та, я не чекав, поки Тарзан перестане жити! Я не чекаю! Кожний з нас з'є одного чужинця з кірсом — тепер!